

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 26 listopada 1951 r.

Nr 2

TREŚĆ:

PUBLIKACJE USTAW, ROZPORZĄDZEŃ I ZARZĄDZEŃ WŁADZ

21

OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ
z dnia 6 listopada 1951 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji

Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 404

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 31 października 1951 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 401) ogłaszam w załączeniu do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 51) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 31 października 1951 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji oraz zmian wynikających z przepisów: ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o przekształceniu urzędu Ministra Skarbu w urząd Ministra Finansów (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 101), ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 130), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Gospodarki Komunalnej oraz w sprawie określenia władz naczelnych, do których właściwości przechodzą sprawy należące dotychczas do zakresu działania Ministra Administracji Publicznej (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 233) oraz ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459), wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijal*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 6 listopada 1951 r.

USTAWA
z dnia 4 lutego 1950 r.

o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji

Rozdział 1.

Władze.

Art. 1. 1. Dla celów ochrony przeciwpożarowej tworzy się Komendę Główną Straży Pożarnych, podległą Ministrowi Gospodarki Komunalnej i obejmującą zasięgiem swego działania obszar całego Państwa.

2. Komendzie Głównej Straży Pożarnych podlegają wojewódzkie komendy straży pożarnych przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych oraz Warszawska i Łódzka Komenda Straży Pożarnych przy Prezydiach Rad Narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi.

3. Wojewódzkim komendom straży pożarnych, podlegają powiatowe komendy straży pożarnych przy prezydiach powiatowych rad narodowych oraz miejskie komendy straży pożarnych przy prezydiach miejskich rad nadowych w miastach stanowiących powiaty.

Art. 2. 1. Do zakresu działania komend straży pożarnych należy kierownictwo i nadzór nad całokształtem ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

1) sprawy organizacji straży pożarnych oraz nadzoru nad ich ustrojem i działalnością,
2) sprawy organizacji zapobiegawczej akcji przeciwpożarowej i walki z pożarami,
3) sprawy szkolenia fachowego w zakresie akcji zapobiegawczej i walki z pożarami,
4) sprawy planowania potrzeb technicznych straży pożarnych, dotyczące sprzętu, ekwipunku, narzędzi i taboru,
5) sprawy popierania wynalazków i wytwórczości przeciwpożarowej tudzież sprawy wniosków, dotyczących normalizacji w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
6) współdziałanie z władzami państwowymi, związkami zawodowymi oraz organizacjami społecznymi w zakresie: obrony przeciwlotniczej, walki z powodzią i innymi klęskami, ratownictwa i pomocy sanitarnej, wychowania fizycznego, przysposobienia wojskowego i zawodowego, oraz pracy kulturalno-oświatowej.

2. Minister Gospodarki Komunalnej ustali w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania komend straży pożarnych.

Art. 3. Minister Gospodarki Komunalnej określi w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Finansów, organizację komend straży pożarnych.

Art. 4. 1. Komendanta Głównego Straży Pożarnych mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Gospodarki Komunalnej.

2. Zastępców Komendanta Głównego Straży Pożarnych mianuje i odwołuje Minister Gospodarki Komunalnej na wniosek Komendanta Głównego. Wojewódzkich komendantów straży pożarnych oraz komendantów Warszawskiej i Łódzkiej Komendy Straży Pożarnych mianuje i odwołuje Minister Gospodarki Komunalnej na wniosek Komendanta Głównego, złożony w porozumieniu z prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi).

3. Powiatowych oraz miejskich komendantów straży pożarnych mianuje i odwołuje Komendant Główny w porozumieniu z prezydium terenowo właściwej rady narodowej.

Art. 5. 1. Pracownicy pożarnictwa posiadający wymagane kwalifikacje do zawodowej służby w pożarnictwie stanowią Korpus Techniczny Pożarnictwa, na którego czele stoi Komendant Główny Straży Pożarnych.

2. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia unormuje kwalifikacje fachowe do zawodowej służby w pożarnictwie, obowiązki i prawa, stosunki służbowe, stopnie służbowe, tryb ich nadawania, odpowiedzialność dyscyplinarną oraz umundurowanie i dystynkcje służbowe członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa.

Rozdział 2.

Działalność zapobiegawcza.

Art. 6. 1. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wyda w drodze rozporządzenia przepisy o zapobieganiu powstawania i rozszerzania się pożarów oraz w innych sprawach, związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym.

2. Wszystkie osoby fizyczne lub prawne obowiązane są współdziałać w akcji zapobiegawczej i ponoszą odpowiedzialność za szkody, jakie z powodu ich niedbałości, lekkomyślności lub opieszałości w wykonywaniu poleceń władz pożarniczych poniósł powierzony ich pieczy majątek narodowy wskutek wybuchu pożaru.

Art. 7. 1. We władzach naczelnych oraz w zakładach i jednostkach centralnych gospodarki narodowej tworzy się w trybie przewidzianym dla zmian organizacyjnych stanowiska głównych inspektorów ochrony przeciwpożarowej, a w centralnych zarządach i jednostkach równorzędnych tworzy się stanowiska inspektorów ochrony przeciwpożarowej. W zakładach podległych bezpośrednio władzom naczelnym tworzy się stanowiska komendantów ochrony przeciwpożarowej, w pozostałych zaś podległych władzom naczelnym jednostkach gospodarki narodowej tworzy się stanowiska kierowników ochrony przeciwpożarowej.

2. Głównych inspektorów, inspektorów i komendantów ochrony przeciwpożarowej mianuje i odwołuje właściwa władza naczelna na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

3. Rada Ministrów ustali zakres działania głównych inspektorów, inspektorów i komendantów ochrony przeciwpożarowej oraz zakres działania i tryb powoływania kierowników ochrony przeciwpożarowej.

4. Rada Ministrów ustali, w jakich zakładach przemysłowych ze względów szczególnych ochrona przeciwpożarowa powinna być zorganizowana w sposób odmienny aniżeli przewidziany w ustawie.

5. Na kierowniku (dyrektorze) zakładu, przedsiębiorstwa lub instytucji spoczywa odpowiedzialność za utrzymanie powierzonego mu obiektu w stanie należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego, a w szczególności za przestrzeganie i wykonywanie zarządzeń przeciwpożarowych.

Rozdział 3.

Straże pożarne.

Art. 8. 1. Do wypełniania zadań ochrony przeciwpożarowej i do akcji ratowniczej również w przypadku innych klęsk żywiołowych oraz do udziału w terenowej obronie przeciwlotniczej powołane są straże pożarne. Wojewódzki komendant straży pożarnych na wniosek właściwego inspektora ochrony przeciwpożarowej i wojewódzkiego inspektoratu ochrony może w przypadkach klęsk żywiołowych z uzasadnionych przyczyn zwolnić poszczególne zakładowe straże pożarne od obowiązku udziału w akcji ratowniczej poza terenem zakładu.

2. Straże pożarne podlegają ogólnemu nadzorowi i kontroli właściwych rad narodowych, straże zaś pożarne zakładowe — kierownikowi zakładu. Pod względem fachowym straże pożarne podlegają właściwym komendom straży pożarnych, a straże pożarne zakładowe — właściwym organom ochrony przeciwpożarowej. Do kontrolowania stanu bezpieczeństwa ochrony przeciwpożarowej zakładów i służby zakładowych straży pożarnych upoważnione są również wojewódzkie inspektoraty ochrony.

3. Ze względu na obszar działania straże pożarne dzielą się na straże terenowe i zakładowe.

4. Obowiązek tworzenia straży pożarnych mają:

1) co do straży pożarnych terenowych — miejskie i gminne rady narodowe,
2) co do straży pożarnych zakładowych — kierownictwa zakładów zgodnie z ustaleniami przewidzianymi w art. 9 ust. 2 pkt 1.

5. Ze względu na charakter pełnienia służby w strażach pożarnych dzielą się one na:

1) zawodowe, złożone z osób pełniących służbę pożarniczą zawodowo na podstawie stosunku służbowego lub umowy o pracę,
2) ochotnicze terenowe, utworzone jako stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej w trybie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. —

Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808 z późniejszymi zmianami), oraz ochotnicze zakładowe,

3) obowiązkowe, powołane uchwałą miejskiej lub gminnej rady narodowej spośród mieszkańców miasta lub gminy albo przez kierownictwo zakładu, przedsiębiorstwa lub instytucji spośród pracowników, gdy zawodowa lub ochotnicza straż pożarna nie może być utworzona lub gdy istniejąca straż pożarna nie zapewnia wystarczającego zabezpieczenia przeciwpożarowego.

6. Minister Gospodarki Komunalnej ustali statut wzorcowy ochotniczych terenowych straży pożarnych oraz regulaminy straży zawodowych i obowiązkowych, jako też — w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami — regulamin ochotniczych straży zakładowych.

7. Minister Gospodarki Komunalnej ustali w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i zainteresowanymi ministrami zasady, jakim powinny odpowiadać: liczebność, rozmieszczenie oraz normy i etaty sprzętu i urządzeń technicznych wszystkich rodzajów straży pożarnych.

Art. 9. 1. Minister Gospodarki Komunalnej na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych orzeka, które miejskie lub gminne rady narodowe obowiązane są powołać i utrzymywać zawodowe straże pożarne.

2. Wojewódzki komendant straży pożarnych:

1) ustala w porozumieniu z kierownictwem zainteresowanych zakładów pracy i właściwym inspektorem ochrony przeciwpożarowej oraz wojewódzkim inspektoratem ochrony, które zakłady pracy i w jakim zakresie obowiązane są utworzyć i utrzymywać straże pożarne,
2) udziela opinii w sprawach utworzenia ochotniczych straży pożarnych terenowych,
3) składa wnioski w sprawach utworzenia obowiązkowych straży pożarnych terenowych.

Art. 10. Sprzęt przeciwpożarowy stanowiący techniczne wyposażenie straży i wszelkie zainstalowane specjalne urządzenia przeciwpożarowe oraz środki transportowe pożarnicze mogą być używane tylko do akcji ratowniczej, kontrolnej i szkoleniowej.

Art. 11. 1. Członkowie straży pożarnych podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków w czasie pełnienia służby niezależnie od obowiązkowego ubezpieczenia społecznego.

2. Koszty tego ubezpieczenia pokrywają:

1) zakłady, przedsiębiorstwa i instytucje w odniesieniu do zakładowych straży pożarnych,
2) Skarb Państwa w ramach kredytów przewidzianych w budżetach terenowych w odniesieniu do straży pożarnych nie objętych pkt 1.

Art. 12. Członkowie straży pożarnych w czasie pełnienia służby korzystają z ochrony prawa na równi z urzędnikami w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 13. 1. Wszystkie osoby fizyczne i prawne na terenie miasta lub gminy obowiązane są do współdziałania ze strażami pożarnymi w akcji ratowniczej.

2. Kierownik akcji ratowniczej upoważniony jest do wydawania na miejscu ustnych zarządzeń, uzasadnionych potrzebami akcji. Zarządzenia te podlegają natychmiastowemu wykonaniu i mogą być wykonane przymusowo.

3. W przypadkach, gdyby zwłoka groziła niebezpieczeństwem, straże pożarne mają prawo zajmować dla celów akcji ratowniczej konieczne środki przewozowe publiczne i prywatne.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do środków przewozowych, będących w użyciu wojska i władz bezpieczeństwa publicznego. Środki te mogą być wykorzystane przez straże pożarne po uzyskaniu decyzji dowódcy jednostki wojskowej (przełożonego jednostki), któremu te środki przewozowe podlegają.

5. Minister Gospodarki Komunalnej wyda szczegółowe przepisy, dotyczące obowiązku współdziałania ludności ze strażami pożarnymi w akcji ratowniczej oraz zwolnień od tego obowiązku.

6. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Finansów unormuje sprawę wynagrodzenia szkód poniesionych przez osoby trzecie w związku z akcją ratowniczą i wykonaniem zarządzeń, o których mowa w ust. 2.

Rozdział 4.

Świadczenia finansowe.

Art. 14. Koszty ochrony przeciwpożarowej ponoszą:

1) Skarb Państwa w ramach kredytów przewidzianych w budżecie centralnym — w zakresie poczynań o charakterze ogólno-państwowym oraz w budżetach terenowych — w zakresie utrzymania i wyposażenia oraz wyszkolenia terenowych straży pożarnych,
2) zakłady, przedsiębiorstwa i instytucje zobowiązane do utrzymywania zakładowych straży pożarnych, albo w których powołano obowiązkowe straże pożarne — w zakresie utrzymania, wyposażenia i wyszkolenia tych straży pożarnych oraz w zakresie zaopatrzenia zakładów w narzędzia i urządzenia oraz środki gaśnicze, konieczne do należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego tych zakładów,

3) stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej — w zakresie przewidzianym statutami tych stowarzyszeń.

Rozdział 5.

Przepisy karne.

Art. 15. Kto w czasie akcji ratowniczej odmawia wykonania zarządzeń wydanych na miejscu pożaru przez komendanta straży pożarnej —

podlega karze więzienia do lat trzech.

Art. 16. Kto:

1) utrudnia lub uniemożliwia wykonanie zadań straży pożarnych,

2) zaniedbuje szczególne obowiązki osób, sprawujących pieczę lub zarząd obiektami, objętymi akcją zapobiegawczą (art. 6 ust. 2) — podlega karze więzienia do lat dziesięciu.

Art. 17. 1. Kto:

1) wprowadza w błąd straże pożarne złośliwymi alarmami,

2) nie stosuje się do rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy —

podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 4.500 zł albo obu tym karom łącznie.

2. Do orzekania powołane są prezydia powiatowych rad narodowych i miejskich rad narodowych w miastach stanowiących powiaty.

Rozdział 6.

Przepisy końcowe.

Art. 18. 1. Ustawa niniejsza nie dotyczy wojskowej ochrony przeciwpożarowej. Organizację i zakres działania wojskowej służby ochrony przeciwpożarowej określi Minister Obrony Narodowej.

2. Sposób przeprowadzania przez straże pożarne, określone w ustawie, akcji ratowniczej obiektów wojskowych, zasady współdziałania tych straży z wojskowymi strażami pożarnymi oraz zasady szkolenia kadr wojskowych straży pożarnych w ramach szkolenia fachowego, prowadzonego przez komendy straży pożarnych, określą Ministrowie Obrony Narodowej i Gospodarki Komunalnej.

Art. 19. 1. Uchyla się moc obowiązującą ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 365).

2. Istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej działają nadal na podstawie swoich statutów oraz przepisów prawa o stowarzyszeniach i niniejszej ustawy. Stowarzyszenia te zachowują swój majątek, którym zarządzają zgodnie z przepisami statutu.

Art. 20. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

22

OKÓLNIK 74

MINISTERSTWA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 28 lipca 1951 r.

w sprawie zakazu używania sprzętu pożarniczego straży pożarnych na cele niezwiązane z akcją pożarniczą

G.P.-658/50

Komenda Główna Straży Pożarnych stwierdziła, że w niektórych miejscowościach prezydia rad narodowych nakazują użycie samochodów strażackich i innego sprzętu przeciwpożarowego do celów nie mających nic wspólnego z pożarnictwem.

Stwierdzono przytem, że zabierany tą drogą sprzęt strażacki po długotrwałym, często kilkutygodniowym użytkowaniu, zwracany bywa strażom pożarnym niekiedy w stanie niezdatnym do dalszego użytku.

Wobec osłabienia skutkiem tego gotowości straży pożarnych — straże te nie są w stanie podjąć akcji ratowniczej w wypadkach pożarów, przez co Państwo i ludność narażone są na nieobliczalne w skutkach szkody i straty.

W związku z powyższym należy kierować się następującymi wytycznymi:

1) niedopuszczalne jest używanie sprzętu pożarniczego do celów niezwiązanych z akcją pożarniczą. Dopuszczalne są jedynie wyjątki od powyższej zasady w razie współdziałania straży pożarnej w zakresie walki z powodzią i innymi klęskami, ratownictwa i pomocy sanitarnej (art. 2. ust. 1. pkt 5 ustawy z 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji — Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 51). Jednak i w tych wyjątkowych przypadkach musi być zachowa-

ny stan gotowości straży do akcji przeciwpożarowej, oraz obowiązek porozumienia się z miejscową Komendą,

2) osoby winne zabierania sprzętu strażackiego i używania go do celów nie należących do zakresu działania straży pożarnej, jako utrudniające lub uniemożliwiające wykonanie jej zadań, winny być pociągnięte i w przyszłości pociągane do odpowiedzialności karnej z art. 16 powołanej wyżej ustawy,

3) zabrany sprzęt pożarniczy winien być natychmiast doprowadzony do stanu używalności i zwrócony straży.

Dyrektor Gabinetu
(—) A. Bilska

23

PISMO OKÓLNE

PREZYDIUM RADY MINISTRÓW

Zespół II. Biuro Kadr i Szkolenia

z dnia 24 września 1951 r.

w sprawie uprawnień liniowych pracowników zawodowych straży pożarnych do zniżek kolejowych

Nr KO — 1/14/15/51

Prezydia
Wojewódzkich Rad Narodowych
(wszystkich)
Rad Narodowych m. st. Warszawy
i m. Łodzi
Wydziały Kadr i Szkolenia

W związku z licznymi pytaniami Prezydiów Rad Narodowych w sprawie wydawania pracownikom liniowym zawodowych straży pożarnych legitymacji urzędowych, uprawniających do ulg taryfowych przy przejazdach kolejami państwowymi, Biuro Kadr i Szkolenia komunikuje:

Legitymacje urzędowe z nadrukiem uprawniającym do ulg taryfowych mogą być wydane pracownikom liniowym (i ich żonom) zawodowych straży pożarnych, zatrudnionym na czas nieokreślony a mianowicie:

a) pracownikom liniowym zawodowych straży pożarnych, którzy zajmują stanowiska i pobierają uposażenie przewidziane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 30 listopada 1949 r. w sprawie uposażenia liniowych pracowników samorządowych zawodowych straży pożarnych (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 512),

b) pracownikom liniowym zawodowych straży pożarnych (pracownicy administracyjni), którzy zajmują stanowiska przewidziane w tabeli stanowiącej załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 19 Prezesa Rady Ministrów z dn. 3 lutego 1951 r. — (Monitor Polski Nr A-14, poz. 194) i którzy w zakresie uposażenia podlegają przepisom ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych itd. (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 39).

O powyższym należy powiadomić prezydia Rad Narodowych niższych stopni.

Dyrektor Biura
(—) W. Łazuchiewicz

24

PISMO OKÓLNE PREZYDIUM RADY MINISTRÓW ZESPÓŁ II

z dnia 10 listopada 1951 r.

w sprawie meldunków telefonicznych o pożarach

Nr 01-1/4008/51

Prezydia Wojewódzkich Rad Narodowych
oraz Prezydia Rad Narodowych
m. st. Warszawy i m. Łodzi

W celu wyciągnięcia właściwych wniosków z rodzaju i nasilenia klęsk pożarowych w poszczególnych okresach i na poszczególnych terenach — Komenda Główna Straży Pożarnych ustaliła dla terenowych Komend Straży Pożarnych obowiązek natychmiastowego składania telefonicznych meldunków o powstałych pożarach.

W związku z tym, Prezydium Rady Ministrów Zespół II prosi o wydanie zlecenia pre-

zydiom rad narodowych niższych stopni, aby umożliwiły tym jednostkom ochrony przeciwpożarowej, które nie posiadają własnego urządzenia telefonicznego — korzystanie z urządzeń telefonicznych, będących w dyspozycji prezydiów rad narodowych — do nadawania meldunków (telefonogramów) o zaistniałych pożarach. (Wzór telefonogramu w załączeniu).

Na podstawie zarządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 23.VIII.1950 r. — urzędy pocztowo-telegraficzne przyjmują telefonogramy nadawane z miejsca klęski bezpłatnie na hasło „Ratunek".

Prezydia Rad Narodowych proszone są o dokonywanie na podstawie materiałów, przedłożonych przez komendy straży pożarnych, kwartalnych analiz przyczyn powstawania pożarów i ewentualne podejmowanie uchwał, zmierzających do zabezpieczenia majątku narodowego przed pożarami.

Z-ca Dyrektora Generalnego
(—) W. Morawski

Wzór Nr 1
Telefonogram Nr . . . . . .

z dnia . . . . 195 . . . r.

Do Komendy . . . .

O POŻARZE — KATASTROFIE — POWODZI
(niepotrzebne skreślić)

1. Powstałym dnia . . . . 195 . . . r. o godz. . . . .
2. W miejscowości . . . .
3. Powiat . . . .
4. Województwo . . . .
5. W obiekcie: **PAŃSTWOWYM — SPÓŁDZIELCZYM — PRYWATNYM**
(niepotrzebne skreślić)
6. Rodzaj obiektu dotkniętego klęską . . . .
na przykład: a) Gospodarstwo rolne,
b) Zakłady Przemysłu Wełnianego im. Świerczewskiego,
c) Cukrownia „Józefów",
d) Tartak Nr 1 Przemysłu Leśnego.
Uwaga: Podawać zawsze pełne brzmienie nazwy zakładu lub przedsiębiorstwa.
7. Sytuacja w chwili nadania meldunku . . . .
na przykład: a) pali się: 5 domów mieszkalnych, 4 stodoły, 3 obory — zagraża dalszym zabudowaniom.
b) pali się hala fabryczna i magazyny surowców.
8. Ewentualna przyczyna klęski . . . . . .
9. W akcji bierze udział: . . . .
na przykład: 5 O.S.P., 2 Straże Zawodowe

Nadał . . . .
Przyjął . . . .
Dnia . . . .

Podpis zlecającego telefonogram i stanowisko służbowe

25

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA KOLEI — DEPARTAMENT RUCHU

z dnia 4 kwietnia 1951 r.

w sprawie przerywania manewrów dla przepuszczania pojazdów uprzywilejowanych

Nr KR 4a-289/28/51

W jednej z DOKP zaszedł wypadek nieprzepuszczenia przez dwa przejazdy strzeżone samochodu Straży Pożarnej, zdążającego do lokalizacji pożaru — z powodu dokonywania w tym czasie manewrów na tych przejazdach.

Ponieważ spowodowanie opóźnienia w przybyciu Straży Pożarnej do miejsca pożaru może wywołać nieobliczalne wprost straty — dlatego Departament Ruchu M.K. wydaje niniejszym zarządzenie natychmiastowego przerywa-

nia manewrów dla przepuszczenia pojazdów uprzywilejowanych. Prowadzący taki pojazd obowiązany jest porozumieć się z kierującym manewrami (ustawiaczem, dyżurnym nadzorczym lub kierownikiem pociągu) i powiadomić go o potrzebie nagłego przepuszczenia pojazdu.

Pojazdami uprzywilejowanymi w/g przepisów o ruchu kołowym są:

1. pojazd Prezydenta RP,
2. „ Straży Pożarnej zdążający do akcji,
3. „ Pogotowia Ratunkowego zdążający do akcji.

W związku z powyższym Departament Ruchu poleca ob. Dyrektorom OKP:

1. nakazać Ri, Rs i Dk przeszkolenie drużyn manewrowych Rsp, Rspn, zwrotniczych, drużyn kondukt., i dróżników przejazdowych o obowiązku wstrzymywania manewrów, rozczepiania taboru i otwierania rogatek dla przepuszczenia pojazdów uprzywilejowanych,
2. zlecić organom kontrolnym i nadzorczym czuwanie nad wykonywaniem tego zarządzenia,
3. wdrażać dochodzenia służbowe w wypadku niestosowania się do niniejszego zarządzenia.

za Dyrektora Departamentu Ruchu
(Mgr *J. Buffi)*
Wicedyrektor Kolei

26

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 5 października 1951 r.

w sprawie zaniechania pobierania opłat za wystawianie posterunków przeciwpożarowych w teatrach i innych lokalach rozrywkowych

L.dz.0/0/98/51

Stwierdzone zostało, że w niektórych miejscowościach pobierane są nadal przez komendy straży pożarnych opłaty za wystawianie posterunków przeciwpożarowych w teatrach i innych lokalach rozrywkowych. W związku z powyższym Ministerstwo Gospodarki Komunalnej wyjaśnia, że wystawianie przez straże pożarne tych posterunków jest ich publiczno-prawnym obowiązkiem, wobec czego pobieranie jakichkolwiek opłat za spełnianie tych obowiązków winno być natychmiast zaniechane.

Radca Ministra
(—) Mgr *Wł. Graboń*

27

PISMO OKÓLNE

MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 24 października 1951 r.

w sprawie udzielania samochodów osobowych komendantom straży pożarnych

L.dz.G.P. — 1239-1-51.

Jak wynika ze sprawozdań wojewódzkich i powiatowych komendantów straży pożarnych, nie zawsze posiadają oni środki lokomocji niezbędne do wyjazdu na miejsce pożaru, co uniemożliwia im w przypadkach groźnych pożarów objęcie kierownictwa akcją ratunkową.

Wobec tego zwracam uwagę, że zgodnie z § 2 ust. 2 zarządzenia mego z dnia 29 stycznia 1951 r. w sprawie obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej straży pożarnych (Monitor Polski Nr A-11, poz. 166), obowiązek dostarczenia posiadanych środków przewozowych (m. in. samochodów osobowych) potrzebnych do akcji ratowniczej, obciąża również władze, a zatem i prezydia rad narodowych. Proszę zatem. Ob Ob. Przewodniczących Prezydiów Rad Narodowych, aby w wyżej wspomnianych warunkach w razie konieczności wyjazdu komendantów straży pożarnych celem objęcia kierownictwa akcją ratunkową udzielali im samochodów będących w dyspozycji prezydiów rad narodowych, a potrzebnych tym komendantom do wyjazdu na miejsce pożaru.

Ewentualnie mogą być w tym celu użyte samochody wyznaczone w myśl § 4 powołanego wyżej zarządzenia do pogotowia przewozu straży.

Minister Gospodarki
Komunalnej
(—) K. Mijal

28

PISMO OKÓLNE
MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 24 października 1951 r.

w sprawie wzmożenia akcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego

L. dz. 0/0/107/51

Pożary wyrządzają każdego roku poważne straty w gospodarce narodowej. Dlatego też konieczne jest, aby wszystkie czynniki powołane do zwalczania klęski pożarów wytężyły swoje wysiłki w celu ograniczenia do minimum ilości powstających pożarów. Statystyka wykazuje, że znaczna ich ilość jest wynikiem nieostrożności obywateli i lekceważenia przepisów oraz instrukcyj przeciwpożarowych tak w domach mieszkalnych, jak i w zakładach pracy.

Dlatego też proszę o zwrócenie uwagi wszystkim podległym organom na konieczność stałego przeprowadzania wśród społeczeństwa akcji uświadamiającej o niebezpieczeństwie pożarowym i na konieczność ścisłego przestrzegania zarządzeń i instrukcyj obowiązujących w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Szczególną uwagę zwrócić należy na to, że znaczny procent pożarów wywołany jest zapaleniem się sadzy w przewodach kominowych. Pożary te są następstwem nieregularnego i niedokładnego wycieru kominów.

W związku z powyższym proszę Prezydia Rad Narodowych o zwrócenie baczniejszej uwagi również na wykonywanie wycieru kominów przez spółdzielnie kominiarskie i prywatnych koncesjonariuszy kominiarskich, jak również o wydanie koniecznych zarządzeń mających na celu usprawnienie akcji wycieru kominów.

Minister Gospodarki Komunalnej
(—) K. Mijal

29

INSTRUKCJA
MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 5 września 1951 r.

T.-3/24/51

w sprawie dostosowania przepisów Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869) w przedmiocie określenia organów właściwych do przyjmowania i oceniania pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień i do rozstrzygania sporów o wysokość wynagrodzenia za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia, jak również trybu postępowania tych organów do organizacji jednostek podległych Ministrowi Gospodarki Komunalnej.

Na podstawie § 67 powołanego Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, ustalam za zgodą Przewodniczącego PKPG co następuje:

§ 1.

Powołanie komórek i komisji wynalazczości pracowniczej w Ministerstwie Gospodarki Komunalnej oraz w zakładach i przedsiębiorstwach komunalnych następuje zgodnie z zasadami ustalonymi w Zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869) przy zastosowaniu postanowień niniejszej instrukcji.

§ 2.

Dyrektorzy Centralnych Zarządów Ministerstwa Gospodarki Komunalnej powołają spośród grona swoich pracowników techników branżowych do spraw wynalazczości i wyznaczą odpowiedzialnego kierownika komórki wynalazczości pracowniczej.

§ 3.

W Samodzielnym Wydziale Techniki Ministerstwa Gospodarki Komunalnej tworzy się Referat Wynalazczości Pracowniczej. Referat ten jest bezpośrednio podporządkowany Naczelnikowi Samodzielnego Wydziału Techniki.

§ 4.

Komórki wynalazczości pracowniczej w komunalnych przedsiębiorstwach i zakładach pracy znajdują się w pionie głównego inżyniera, a w tych przedsiębiorstwach i zakładach pracy gdzie nie ma inżyniera, w pionie zastępcy kierownika przedsiębiorstwa (zakładu) i są mu bezpośrednio podporządkowane.

§ 5.

Komórki wynalazczości w Centralnych Zarządach znajdują się w pionie zastępcy dyrektora do spraw technicznych i są mu bezpośrednio podporządkowane.

§ 6.

W Centralnym Biurze Studiów i Projektów Budownictwa Komunalnego oraz oddziałach terenowych tworzy się komórki wynalazczości pracowniczej. Kierownicy tych komórek znajdują się w pionie zastępcy naczelnego dyrektora (kierownika oddziału) do spraw technicznych i są mu bezpośrednio podporządkowani.

§ 7.

Kierowników komórek wynalazczości pracowniczej w Centralnym Biurze Studiów i Projektów Budownictwa Komunalnego powołuje dyrektor na wniosek swego zastępcy, a w oddziałach — kierownik, na wniosek zastępcy kierownika oddziału.

§ 8.

W Komendzie Głównej Straży Pożarnych i oddziałach terenowych należy utworzyć komórki wynalazczości pracowniczej. Kierownicy tych komórek znajdują się w pionie zastępcy Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 9.

Kierowników komórek wynalazczości pracowniczej w Komendzie Głównej Straży Pożarnych powołuje Komendant Główny na wniosek swego zastępcy, a w oddziałach zastępca Komendanta Głównego, na wniosek zastępcy komendanta wojewódzkich straży pożarnych.

§ 10.

W myśl § 8 pkt 1 powołanego zarządzenia Przewodniczącego PKPG ustala się, że małym przedsiębiorstwom i zakładom, podlegającym wspólnej komisji wynalazczości pracowniczej, utworzonej przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej — będzie takie przedsiębiorstwo komunalne lub zakład, które(y) zatrudnia nie więcej jak 50 pracowników z kierownictwem danego zakładu łącznie.

§ 11.

Komisje wynalazczości pracowniczej tworzy się.

a) w przedsiębiorstwach i zakładach komunalnych. (Centralnym Biurze Studiów i Projektów Budownictwa Komunalnego i jego oddziałach) oraz w oddziałach straży pożarnych, liczących powyżej 50-ciu ludzi wraz z kierownictwem.

b) w prezydiach wojewódzkich rad narodowych przy wydziałach gospodarki komunalnej i mieszkaniowej dla pracowników tych wydziałów dla małych przedsiębiorstw i zakładów komunalnych, podległych Ministerstwu Gospodarki Komunalnej (§ 18 pkt 1 zarządzenia Przewodniczącego PKPG). Komisje te działają na prawach komisji zakładowych.

§ 12.

Centralne Komisje Wynalazczości tworzy się przy:

a) Centralnym Zarządzie Przedsiębiorstw i Urządzeń Komunalnych,

b) Centralnym Zarządzie Miejskich Przedsiębiorstw Remontowo-Budowlanych,

c) Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

§ 13.

1. Funkcję przewodniczącego komisji wynalazczości pracowniczej w przedsiębiorstwie (zakładzie pracy) i oddziale pełni pierwszy zastępca dyrektora (kierownika) przedsiębiorstwa (zakładu pracy) lub oddziału.

2. Wyznaczenie zastępcy przewodniczącego określa § 20 ust. 3 powołanego zarządzenia Przewodniczącego PKPG.

§ 14.

Przewodniczącego komisji wynalazczości w prezydiach wojewódzkich rad narodowych powołuje przewodniczący prezydium wojewódzkiej rady narodowej na wniosek kierownika wydziału gospodarki komunalnej i mieszkaniowej.

§ 15.

W skład komisji wynalazczości przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych powołanych dla małych przedsiębiorstw (§ 11, pkt 6 instrukcji) wchodzą:

1) Przewodniczący,
2) Zastępca przewodniczącego,
3) sekretarz,

oraz jako stali członkowie:

4) przedstawiciel Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR,
5) przedstawiciel miejscowego związku pracowników gospodarki komunalnej,
6) przedstawiciel służby finansowo-księgowej,
7) inżynier lub technik (powołany przez przewodniczącego komisji wynalazczości spośród pracowników Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej lub przedsiębiorstwa komunalnego,
8) przedstawiciel NOT,
9) przedstawiciel techniczny Klubu Techniki i Racjonalizacji (powołany przez przewodniczącego komisji wynalazczości).

§ 16.

Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc dotychczasowe zarządzenie i przepisy w zakresie unormowanym tym zarządzeniem.

W porozumieniu:

Minister Gospodarki Komunalnej
(—) K. Mijal

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego
(—) E. Szyr

30

ZARZĄDZENIE

KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 15 listopada 1951 r.

w sprawie organizacji ruchu wynalazczości pracowniczej w jednostkach organizacyjnych straży pożarnych

Zgodnie z treścią instrukcji Ministra Gospodarki Komunalnej T-3/24/51 z dnia 5 września 1951 r. w sprawie dostosowania przepisów zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869) w przedmiocie określenia organów właściwych do przyjmowania i oceniania pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień i do rozstrzygania sporów o wysokość wynagrodzeń za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia, jak również trybu postępowania tych organów w stosunku do jednostek podległych Ministrowi Gospodarki Komunalnej zarządza się co następuje:

§ 1.

W Komendzie Głównej i terenowych jednostkach straży pożarnych należy utworzyć komórki wynalazczości pracowniczej.

Komórki wynalazczości pracowniczej znajdować się będą przy komórkach technicznych Komend Straży Pożarnych.

Tryb postępowania przy powoływaniu kierowników komórek wynalazczości pracowniczej ustala § 8 i § 9 Instrukcji Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 5 września 1951 r.

Zakres działania komórek wynalazczości pracowniczej ustala Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869 § 5 i § 6).

§ 2.

W jednostkach organizacyjnych Straży Pożarnych liczących ponad 50 pracowników wraz z kierownictwem należy powołać komisje wynalazczości, których zadaniem będzie ocenianie pracowniczych wynalazków.

§ 3.

Jednostki liczące mniej niż 50 pracowników, nie posiadają własnych Komisji, a należeć będą do Komisji Wynalazczości w Prezydiach Wojewódzkich Rad Narodowych przy Wydziałach Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

§ 4.

W Komendzie Głównej Straży Pożarnych tworzy się Centralna Komisja wynalazczości, której zadania ustala zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869 § 17, pkt 2).

§ 5.

Skład komisji wynalazczości, sposób powoływania i zakres działania ustala Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 lipca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869 § 19 do 31).

§ 6.

Dla uniknięcia niejasności i wypaczeń jakie mogą powstać w pracy zarówno komórek jak i komisji wynalazczości, zgodnie z treścią pisma okólnego Ministra Gospodarki Komunalnej Nr T-3/21/51 z dnia 30.8.51 r. w sprawie zwoływania odpraw przez kierowników komórek wynalazczości, kierownicy komórek wynalazczości w Komendach Wojewódzkich Straży Pożarnych powinni brać udział w odprawach zwoływanych przez kierownika wojewódzkiego wydziału gospodarki komunalnej i mieszkaniowej.

§ 7.

Kierownicy komórek wynalazczości Komend Wojewódzkich Straży Pożarnych zwoływać powinni miesięczne odprawy wspólne dla pracowników komórek i przewodniczących komisji jednostek straży pożarnych z terenu województwa.

Zadaniem powyższych odpraw będzie analiza pracy poszczególnych komisji i komórek oraz omówienie nowych wytycznych i zarządzeń. Tematem pierwszych odpraw powinno być zapoznanie się z obowiązującymi przepisami a w szczególności:

1) Dekretem o wynalazczości pracowniczej z dnia 12.X.51 r. (Dz. U. R. P. Nr 47, poz. 428),
2) Uchwałą Rady Ministrów Nr 291 z dnia 14.IV.51 r. w sprawie wynagrodzenia twórców pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-36, poz. 446),
3) Zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 27.VII.51 r. w sprawie określenia źródeł i sposobu finansowania wynalazczości pra-

cowniczej (Monitor Polski Nr A-70, poz. 911),

4) Zarządzeniem Przewodniczącego PKPG w sprawie określenia organów do przyjmowania i oceniania pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień i do rozstrzygania sporów o wysokość wynagrodzeń za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia, jak również trybu postępowania tych organów (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869).

Protokóły z odbytych odpraw należy przesyłać natychmiast po ich sporządzeniu do kierownika komórki wynalazczości Komendy Głównej Straży Pożarnych.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*
Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

31

ZARZĄDZENIE
KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 23 listopada 1951 r.

w sprawie tymczasowej organizacji szkolenia pożarniczego

§ 1.

Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 6.XI.1951 r. (Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 404), o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji, oraz decyzji Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15.X.51 r. Nr SO2D-03-36, Komenda Główna Straży Pożarnych obejmuje całokształt prac szkolenia pożarniczego.

§ 2.

Szkolenie pożarnicze stanowi X grupę układu szkolnictwa zawodowego i dzieli się na:

1. zawodowe wyższe
2. zawodowe II stopnia — oficerskie
3. zawodowe I stopnia: a) podoficerskie
   b) strażaka zawodowego
   c) instruktażowe
4. informacyjne

§ 3.

Szkolenie pożarnicze wymienione w § 2 pkt 2 i 3a dzieli się na:

a) szkolenie kwalifikacyjne
b) szkolenie specjalizujące

§ 4.

Prawo szkolenia wymienionego w § 2 pkt 2 posiada Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza a wymienionego w § 2 pkt 3 Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze. Szkolenie podane w § 2 pkt 4 prowadzone jest przez Komendy i Straże pożarne terenowe oraz przez organa służby ochrony przeciwpożarowej resortów i zakładowe straże pożarne.

§ 5 zarządzenia ustala, które rodzaje szkolenia przewidziane w § 2, pkt 3b i 3c mogą być prowadzone w ramach jednostek straży pożarnych.

§ 5.

Szczegółowy podział szkolenia pożarniczego:

Oznaczenie szkolenia	Rodzaj szkolenia	Czas trwania	Jednostka szkoląca
	1. **szkolenie wyższe**	czas trwania zostanie ustalony dodatkowo	Szkoły wyższe
	2. **szkolenie zawodowe** II stopnia (oficerskie) — kwalifikujące —		
2a	szkolenie oficerskie dla absolwentów szkół podstawowych	czas trwania zostanie ustalony dodatkowo	Licea pożarnicze

Oznaczenie szkolenia	Rodzaj szkolenia	Czas trwania	Jednostka szkoląca
2/b	szkolenie oficerskie podstawowe — specjalizujące	12 miesięcy	Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza
2/c	szkolenie oficerskie polityczno- wychowawcze	6 miesięcy	Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza
2/d	szkolenie techników akcji zapobiegawczej	6 miesięcy	Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza
2/e	szkolenie techników-mechaników	6 miesięcy	Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza
2/f	szkolenie techników zaopatrzenia wodnego	6 miesięcy	Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza
	3. szkolenie zawodowe I stopnia **a) podoficerskie** kwalifikujące		
3/a/1	szkolenie podoficerskie podstawowe	6 miesięcy	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/a/2	szkolenie podoficerskie skrócone dla zaawansowanych	3 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
	specjalizujące		
3/a/3	szkolenie młodszych techników akcji zapobiegawczej	4 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/a/4	szkolenie młodszych techników akcji zapobiegawczej z długoletnią praktyką	2 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/a/5	szkolenie młodszych techników-mechaników	4 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/a/6	szkolenie młodszych techników zaopatrzenia wodnego	4 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
	b) strażaka zawodowego		
3/b/1	szkolenie strażaka szeregowca	3 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze oraz Zawodowe Straże Pożarne
3/b/2	szkolenie strażaka mechanika	1 miesiąc	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze oraz Zawodowe Straże Pożarne
3/b/3	szkolenie strażaka kierowcy-mechanika	2 miesiące	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze oraz Zawodowe Straże Pożarne
	c) instruktażowe		
3/c/1	szkolenie strażaka szeregowca ochotnika lub obowiązkowca	11 dni	Ochotnicze oraz organa służby ochrony przeciwpożarowej w resortach
3/c/2	szkolenie dowódcy sekcji OSP lub Obowiązkowych Straży Pożarnych	15 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze.
3/c/3	szkolenie dowódcy plutonu OSP lub Obowiązkowych Straży Pożarnych	23 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/c/4	szkolenie obsług sprzętu motorowego dla Ochotniczych lub Obowiązkowych Straży Pożarnych	23 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/c/5	szkolenie obsług stałych urządzeń przeciwpożarowych	30 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
3/c/6	szkolenie obsług gaśnic i agregatów	15 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze oraz organa służby ochrony przeciwpożarowej w resortach
3/c/7	szkolenie referentów ochrony przeciwpożarowej zakładów	23 dni	Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze

Oznaczenie szkolenia	Rodzaj Szkolenia	Czas trwania	Jednostka szkoląca
	4. informacyjne		
4/a	szkolenie członków Ochotniczych i Obowiązkowych Straży Pożarnych w zakresie akcji zapobiegawczej w ośrodkach małomiejskich i wiejskich częściowo uprzemysłowionych	5 dni	komendy terenowe i straże pożarne
4/b	szkolenie członków Ochotniczych i Obowiązkowych Straży Pożarnych w zakresie akcji zapobiegawczej w ośrodkach wiejskich	3 dni	komendy terenowe i straże pożarne
4/c	szkolenie informacyjne dla personelu zakładów, biur itp.	10 godzin	komendy terenowe i straże pożarne oraz organa służby ochrony przeciwpożarowej w resortach.

§ 6.

Szkolenie skrócone podane w § 5. L.p. tabeli 3/a/2 i 3/a/4 wprowadzone jest na okres przejściowy.

§ 7.

Szkolenie zawodowe wyższe daje tytuł inżynierski, oraz kwalifikuje do zajmowania wszelkich stanowisk w zawodzie pożarniczym.

§ 9.

Szkolenie zawodowe II stopnia uprawnia do otrzymania stopnia oficerskiego i tytułu technika pożarnictwa oraz daje kwalifikacje do zajmowania stanowisk oficerskich i równorzędnych w zawodzie pożarniczym.

§ 10.

Szkolenie zawodowe I stopnia — podoficerskie — uprawnia do otrzymania stopnia podoficerskiego oraz daje kwalifikacje do zajmowania stanowisk podoficerskich i równorzędnych w zawodzie pożarniczym.

§ 11.

Szkolenie zawodowe I-go stopnia — strażaka zawodowego — daje kwalifikacje wykonywania zawodu pożarniczego na stanowiska szeregowych.

§ 12.

Szkolenie zawodowe I-go stopnia — instruktażowe — ma za zadanie przygotować pod względem fachowo pożarniczym kadry ochotnicze i obowiązkowe do zajmowania stanowisk oraz pełnienia służby w strażach pożarnych ochotniczych i obowiązkowych tak terenowych jak i zakładowych obok wykonywanego innego zawodu.

§ 13.

Szkolenie informacyjne ma na celu jak najszersze zapoznanie społeczeństwa z ochroną przeciwpożarową.

§ 14.

Szkolenie kwalifikujące 2/a, 2/b, 3/a/1 i 3/a/2 obejmuje całokształt wiedzy z zakresu służby ochrony przeciwpożarowej dostosowany do danego stopnia i daje pełne kwalifikacje zawodowe.

§ 15.

Szkolenie specjalizujące ma za zadanie pogłębić nabyte pełne kwalifikacje danego stopnia wiedzy w określonym kierunku, względnie dać specjalizację pewnego odcinka nauki pożarniczej.

§ 16.

Organizację i podział czynności szkół pożarniczych ustali osobne zarządzenie.

§ 17.

Za jednostkę obliczeniową czasu trwania danego szkolenia przyjmuje się godzinę. Suma godzin wykładowych, zajęć praktycznych i ćwiczeń, ustalonych w programie danego szkolenia określa czas trwania tego szkolenia.

§ 18.

Górną granicę liczby słuchaczy na szkoleniu każdego rodzaju ustala się na 45 osób, z tym że liczba ta może być obniżona w wyjątkowych wypadkach, które powinny być przez jednostkę szkolącą szczegółowo uzasadnione, do liczby 22 słuchaczy.

§ 19.

Współczynnik sprawności szkolenia ustala się w wysokości 0,90 to jest liczba absolwentów otrzymujących świadectwa ukończenia szkolenia z wynikiem dodatnim powinna wynosić nie mniej jak 90% liczby słuchaczy przyjętych na dane szkolenie.

§ 20.

Egzaminy obowiązują dla wszystkich rodzajów szkolenia z wyłączeniem 4/b i 4/c.

Pracę komisji egzaminacyjnej regulują odrębne przepisy Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 21.

Po ukończeniu szkolenia wydaje się świadectwo ukończenia. Na każdym świadectwie ukończenia podaje się:
— stopień szkolenia
— rodzaj szkolenia
— kierunek nauki
— czas trwania szkolenia
— uprawnienie wynikające z ukończenia szkolenia.

§ 22.

Na wszelkiego rodzaju szkoleniach obowiązują programy i świadectwa ustalone przez Komendę Główną Straży Pożarnych.

§ 23.

Sprawozdawczość szkoleniową oraz wszelkiego rodzaju wzorcowe druki szkoleniowe regulują wytyczne Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 24.

Tabelę stawek wynagrodzenia wykładowcom i instruktorom za godziny wykładów, zajęć praktycznych i ćwiczeń ustala instrukcja Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 25.

Sposób przyjmowania na wszelkiego rodzaju szkolenia reguluje instrukcja „o doborze i rekrutacji kandydatów do szkolenia pożarniczego".

§ 26.

Sprawę doboru wykładowców oraz instruktorów stałych i niestałych w jednostkach szkolących regulują wytyczne Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 27.

Przepisy zawarte w niniejszym zarządzeniu mają zastosowanie do wszystkich jednostek służby pożarniczej z wyjątkiem organów straży pożarnych, podległych Ministrom Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

§ 28.

Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1952 roku a tym samym uchyla się moc obowiązującą instrukcji służbowej Nr 1 z dnia 2 stycznia 1951.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*
Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

32

R O Z K A Z

z dnia 15 listopada 1951 r.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego Komend Straży Pożarnych, Szkół Pożarniczych, Inspektorów Ochrony Ppoż. oraz terenowych i zakładowych straży pożarnych „Instrukcję o organizacji zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi".

Jednocześnie uchylam Instrukcję Nr 6 z dnia 20 stycznia 1951 r.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*
Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

I N S T R U K C J A

o organizacji zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi

§ 1.

Ochrona przeciwpożarowa wsi i jej produkcji, zbiorów zbożowych oraz dorobku gospodarczego i kulturalnego stanowi jeden z podstawowych warunków naszego rozwoju gospodarczego.

W związku z przebudową strukturalną wsi polskiej i realizacją zadań Planu 6-letniego oraz zaostrzającą się walką klasową na wsi, szczególnej czujności i opieki wymagają Państwowe Gospodarstwa Rolne, Spółdzielnie Produkcyjne, Państwowe Ośrodki Maszynowe itp.

W szczególności na tym odcinku musi być podjęta wzmożona akcja zapobiegawcza, przy czym akcja ta musi być prowadzona planowo, skoordynowana we wszystkich pionach i na szczeblach gospodarczych oraz w organach ochrony przeciwpożarowej działających na terenach wiejskich.

Dotychczasowe prace nad zabezpieczeniem ppoż. terenów wiejskich były przeważnie jednostronne przy czym główną formą tych prac była walka straży pożarnych z pożarami już powstałymi. Główna i jedynie słuszna forma prac, jaką

jest zapobieganie powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów została wprawdzie zapoczątkowana, ale prace te miały dotychczas charakter dorywczy i nieplanowy wskutek czego wyniki tej akcji nie dawały pełnych rezultatów.

Celem niniejszej instrukcji jest wytyczenie głównych kierunków i form pracy oraz współpracy wszystkich organów ochrony przeciwpożarowej w planowym zabezpieczeniu przeciwpożarowym wsi polskiej przy pełnym wykorzystaniu doświadczeń osiągniętych w tej dziedzinie.

§ 2.

1. Akcję zabezpieczenia przeciwpożarowego na terenach wiejskich prowadzą wszystkie jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej, tj.

a) Komenda Główna Straży Pożarnych,
b) Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych,
c) Powiatowe Komendy Straży Pożarnych,
d) Inspektoraty ochrony ppoż. PGR.,
e) Straże Pożarne Ochotnicze i obowiązkowe działające na terenach wiejskich,
f) Służba pożarnicza zakładów pracy istniejących na terenach wiejskich —

w ścisłej łączności z organizacjami partyjnymi, prezydiami terenowych rad narodowych, władzami bezpieczeństwa, organizacjami społecznymi masowymi i kierownictwami zakładów pracy.

2. Zadaniem Komendy Głównej Straży Pożarnych w tej dziedzinie jest ogólne kierownictwo akcją oraz sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem fachowej działalności terenowych organów ochrony przeciwpożarowej na obszarze Państwa.

3. Do zadań Wojewódzkich Komend Straży Pożarnych należy:

a) kierownictwo pracami zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi na terenie województwa w ścisłej łączności z władzami i instytucjami.
b) zaznajomienie z kierunkami i sposobami przeprowadzania prac organów Komend Powiatowych Straży Pożarnych,
c) w oparciu o wytyczne zawarte w instrukcji i harmonogramie prac Komendy Straży — opracowanie i wydanie wytycznych i harmonogramów prac zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi dla podległych Wojew. Kom. organów ochrony ppoż.,
d) zorganizowanie i uruchomienie szkolenia służby zapobiegawczej ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych,
e) opracowanie wytycznych do planu masowej akcji propagandowo-uświadamiającej o konieczności i znaczeniu zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi oraz jego realizacji,
f) koordynacja prac — dotyczących zabezpieczenia ppoż. wsi — z organizacjami partyjnymi, prezydiami rad narodowych, władzami bezpieczeństwa, organizacjami masowymi, PGR, TOR, POM i Samopomocy Chłopskiej,
g) kontrola wykonawstwa zaprojektowanych prac na podległym Woj. Kom. terenie,
h) dokładna i terminowa sprawozdawczość połączona z analizą wykonywanych prac i wnioskami na przyszłość.

4. Do zadań Powiatowych Komend Straży Pożarnych należy:

a) kierownictwo pracami zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi w ścisłej łączności z władzami i instytucjami.
b) opracowanie, w oparciu o wytyczne i harmonogramy prac Komendy Głównej i Wojewódzkiej Straży Pożarnych, planów i harmonogramów prac zabezpieczenia ppoż. wsi na terenie powiatu,
c) zaznajomienie straży pożarnych ochotniczych oraz kierowników służby ppoż. obiektów gospodarki rolnej państwowej i spółdzielczej z kierunkami i sposobami przeprowadzania prac zabezpieczenia ppoż. na terenach wiejskich,
d) powołanie i dobór odpowiednich zespołów (kadr) służby zapobiegawczej w terenowych strażach pożarnych,
e) przeszkolenie fachowe służby zapobiegawczej straży pożarnych i przygotowanie jej do wykonywania zadań ustawowych,
f) opracowanie szczegółowego planu masowej akcji propagandowo-uświadamiającej o konieczności i znaczeniu zabezpieczenia ppoż. wsi i jego realizacji,
g) koordynacja prac dotyczących zabezpieczenia ppoż. wsi z organizacjami partyjnymi, prezydiami terenowych rad narodowych, władzami bezpieczeństwa, terenowymi inspektorami (referatami) ochrony ppoż. P.G.R., oraz T.O.R., P.O.M., Spółdzielniami Rolniczymi itp.,
h) kontrola wykonawstwa zaprojektowanych prac na podległym terenie powiatu,
i) dokładna i terminowa sprawozdawczość połączona z analizą i wnioskami na przyszłość.

5. Do zadań miejscowych komend terenowych straży pożarnych należy:

a) kierownictwo pracami zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi w ścisłej łączności z organizacjami partyjnymi, prezydiami terenowych rad narodowych, władzami bezpieczeństwa i organizacjami masowymi oraz kierownikami obiektów należących do państwowej i spółdzielczej gospodarki rolnej,
b) zorganizowanie służby zapobiegawczej według wytycznych Komend Powiatowych Straży Pożarnych,
c) przeszkolenie własnej służby zapobiegawczej straży pożarnych pod względem fachowym i przygotowanie jej do wykonywania zadań,
d) opracowanie planu prac zabezpieczenia ppoż. wsi według wytycznych Komend Powiatowych,
e) przeprowadzanie lustracji i kontroli polustracyjnych w poszczególnych gospodarstwach

i obiektach państwowej i spółdzielczej gospodarki rolnej, zleconych przez Komendę Powiatową,

f) organizacja prac propagandowo-uświadamiających wśród ludności o konieczności i znaczeniu zabezpieczenia przeciwpożarowego wsi,

g) dokładna i terminowa sprawozdawczość z dokonanych prac z wnioskami.

6. Do zadań służby przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych państwowej i spółdzielczej gospodarki rolnej należy:

a) Opracowanie na podstawie wytycznych szczegółowych harmonogramów prac zapobiegawczych i skoordynowanie ich z planami na poszczególnych szczeblach jednostek organizacyjnych Komendy Głównej.

b) Opracowanie instrukcji ppoż. dla pracowników i kierownictwa zakładu.

c) Zorganizowanie własnej służby zapobiegawczej etatowej i nieetatowej w zależności od wielkości obiektów, ich znaczenia gospodarczego i zagrożenia pożarowego.

d) Przeszkolenie własnej służby zapobiegawczej i należyte jej przygotowanie fachowe do pełnienia zleconych zadań.

e) Organizacja przeprowadzania prac propagandowo-uświadamiających wśród personelu pracowniczego w poszczególnych obiektach.

f) Przeprowadzanie lustracji przez służbę zapobiegawczą w poszczególnych obiektach, ze szczegółowym uwzględnieniem sezonowości prac.

g) Kontrola wykonawstwa zleconych zadań przy pełnej koordynacji tych prac z terenowymi komendantami straży pożarnych.

h) Dokładna i terminowa sprawozdawczość.

§ 3.

Do właściwego i terminowego wykonania nakreślonych zadań konieczne jest zorganizowanie i przygotowanie fachowe i polityczne odpowiedniej służby zapobiegawczej w terenowych strażach pożarnych, obiektach gospodarczych, przemysłowych i spółdzielczych o charakterze rolnym.

W tym celu we wszystkich strażach pożarnych, działających na terenach wiejskich, muszą być wydzielone specjalne sekcje zapobiegawcze, których liczebność winna się wahać od 4 — 6 członków w zależności od rodzaju terenu, jego rozległości i gęstości zabudowań oraz ew. jego uprzemysłowienia.

Zadaniem powyższych jednostek będzie stały i systematyczny nadzór przydzielonego terenu, udział w komisjach kontrolnych, kontrole polustracyjne, prace propagandowo-pouczające itp. Jednocześnie cały teren obsługiwany przez straż pożarną musi być podzielony na odcinki i na każdym z nich przydzielony strażak będzie sprawował na powierzonym odcinku nadzór nad sposobami wykonania poleceń służby zapobiegawczej (zespołu) i odpowiadał za ich realizację. Do służby tej należy powołać osoby klasowo związane i politycznie uświadomione.

Przygotowanie fachowe kadr powinno być osiągnięte na kursach szkoleniowych ustanowionego typu. Z reguły szkolenie służby zapobiegawczej w pierwszym etapie należy rozpocząć we wsiach produkcyjnych i ośrodkach posiadających w swym zasięgu PGR-y, POM-y, SOM-y albo inne obiekty o charakterze rolniczo-przemysłowym.

§ 4.

Cechą podstawową prac akcji zapobiegawczej musi być planowość i dogłębna organizacja. Charakteryzować ją musi sezonowość prac rolnych na wsi np. w okresie żniw. Nadzór i prace zapobiegawcze muszą być skierowane głównie na zwózkę zboża i jego stogowanie, zaś w okresie omłotów — na punkty omłotowe, magazyny i punkty zsypu zboża. W okresie jesiennym i zimowym wyłania się zagadnienie gromadzenia opału, utrzymania porządku w obejściu, urządzeń ogrzewniczych, suszenia lnu i konopi, wędzarń (szczególnie w okresach przedświątecznych).

Jako regułę ustala się trzy etapy specjalne, nasilone pracami zapobiegawczymi:

1) Okres wiosenny w czasie od 15 stycznia do 30 marca każdego roku.

2) Okres akcji żniwno-omłotowej w czasie od 31 marca do 15 października każdego roku.

3) Okres jesienno-zimowy od 15 października do 15 grudnia każdego roku.

Pracami akcji zapobiegawczej w rozumieniu niniejszej instrukcji będą dążenia mające na celu likwidację wszelkich przyczyn powstawania pożarów, ograniczenie możliwości ich rozpowszechniania się, tworzenie dogodnych warunków ewakuacji ludzi, zwierząt i sprzętu oraz umożliwienie sprawnej pracy straży pożarnych w akcji ratowniczej. Akcja zapobiegawcza na wsi powinna ze szczególną wnikliwością rozpatrywać i usuwać istniejące możliwości powstawania pożarów i powinna tak zorganizować zabezpieczenie przeciwpożarowe osiedli, ażeby możliwość powstawania pożarów została zlikwidowana do minimum.

Głównym środkiem do osiągnięcia powyższych zadań będą stałe i systematyczne lustracje i kontrole polustracyjne nieruchomości i obiektów, dokonywane przez organa fachowe Komendy Powiatowej, służby zapobiegawczej straży terenowych i organa przeciwpożarowe poszczególnych działów gospodarki narodowej na wsi.

Lustrację stanu ochrony przeciwpożarowej należy przeprowadzić:

a) w budynkach mieszkalnych,

b) w budynkach i urządzeniach gospodarskich,

c) w obiektach użyteczności publicznej (szpitale, szkoły, domy kultury itp.),

d) w obiektach urządzeń gospodarczych należących do poszczególnych działów go-

spodarki narodowej istniejących na terenach wiejskich.

Powiatowe Komendy Straży Pożarnych jako organa, powołane do prowadzenia czynności kontrolnych w budynkach i obiektach, określą według warunków i potrzeb miejscowych rodzaje obiektów, które mogą być obsługiwane przez służbę zapobiegawczą terenowych straży pożarnych. Będą to z reguły obiekty o niezłożonej konstrukcji budowlanej i o pomniejszym znaczeniu gospodarczym lub specjalnym. Obiekty te przekażą Komendy Powiatowe do kontroli strażom terenowym w sposób przewidziany rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 14.XI.51 r. (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 413) w sprawie kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budynkach i obiektach.

Komendy Powiatowe określą zarazem rejon działania do tych spraw dla każdej terenowej straży pożarnej, w obrębie odnośnej gminy.

Protokóły z dokonanych lustracji obiektu przesyła w terminie 3-dniowym Komenda Straży Pożarnej do Komendy Powiatowej w celu wydania stosownych zarządzeń.

§ 5.

Całość prac akcji zapobiegawczej we wszystkich okresach i etapach powinna poprzedzać praca masowa, propagandowo - uświadamiająca o możliwości powstawania pożarów i ich groźbie, o sposobach zapobiegania, o obowiązujących przepisach przeciwpożarowych i ewentualnie stosowanych sankcjach karnych w wypadkach niestosowania się do przepisów.

Masowa praca propagandowo-uświadamiająca musi być ściśle związana z sezonowością prac rolnych na wsi.

Do należytego przeprowadzenia powyższego zadania — Komendy Wojewódzkie i Powiatowe Straży Pożarnych powinny wykorzystać wszelkie środki propagandy masowej jak radio, radiowęzły, miejscową prasę, gazetki ścienne kino, plakaty ścienne itp. oraz spowodować włączenie zagadnień ochrony przeciwpożarowej wsi na odprawach roboczych, zebraniach produkcyjnych, gospodarczych i politycznych.

Z formą pracy propagandowej należy zapoznać partie polityczne, prezydia terenowych rad narodowych, dyrekcje przedsiębiorstw, związki zawodowe, organizacje młodzieżowe.

Komendanci Wojewódzkich i Powiatowych Straży Pożarnych powinni zwrócić szczególną uwagę na zorganizowanie starannej i wnikliwej propagandy uświadamiającej wśród młodzieży szkolnej szkół podstawowych i licealnych. W tym celu należy opracować i uzgodnić — w porozumieniu z Wydziałem Oświaty Prezydiów Wojewódzkich i Powiatowych Rad Narodowych — plan pogadanek, prelekcji, pokazów filmowych itp.

Do uświadamiającej młodzież szkolną pracy należy wciągnąć nauczycielstwo i organizacje młodzieżowe.

Przeprowadzenie prac propagandowo-uświadamiających powinno być ujęte w harmonogramie pracy zapobiegawczej na wsi.

Organizując prace zapobiegawcze należy szczególnie w specjalnych okresach sezonowości prac rolnych na wsi zainteresować wszelkie czynniki polityczne i społeczne znaczeniem i charakterem tych prac oraz zadaniem straży pożarnych. W tym celu muszą być zwołane konferencje z udziałem władz, organizacji politycznych i społecznych. Na konferencjach należy omówić przyczynowość pożarów i ich nasilenie, prewencję stosowaną i jej wyniki oraz problematykę terenu.

Konferencje takie powinny być zwoływane za pośrednictwem i przy współudziale prezydiów terenowych rad narodowych. Jednocześnie na powyższych konferencjach trzeba spowodować zorganizowanie należytej opieki nad dziećmi i młodzieżą szkolną w okresach sezonowości prac rolnych a w szczególności w okresie żniwno-omłotowym.

Niezależnie od powyższego, na odprawach Komend Powiatowych i Komendantów Straży Pożarnych należy omawiać organizację i przebieg prac zapobiegawczych z odpowiednim naświetleniem ich pod względem fachowym i organizacyjnym.

§ 6.

Przy prowadzeniu prac zapobiegawczych należy korzystać z przepisów o zapobieganiu pożarom zawartych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 28 sierpnia 1951 r. w sprawach zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w budynkach oraz na budowach (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 360 z dnia 24. IX. 1951 r.). Jednocześnie należy zwracać uwagę na nagminnie występujące wypadki stanowiące przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów.

1. Poza utrzymaniem porządku, zapobieganiu gromadzeniu nadmiernych zapasów materiałów palnych muszą być utrzymane należyte odstępy pomiędzy poszczególnymi budynkami.

Nie dopuszczać do zastawiania wolnych przestrzeni między budynkami drzewem, chróstem, słomą itp jak i stawiania dobudówek.

Należy również przestrzegać zachowania wolnych przejazdów i wjazdów a szczególnie wolnych dojazdów do istniejących punktów wodnych. Punkty wodne powinny być oczyszczone i bezwzględnie dostosowane do potrzeb straży pożarnych. Przy zwartych kompleksach zabudowy (PGR-y, wsie produkcyjne) muszą być zbudowane nowe zbiorniki wodne wg ustalonych planów.

2. Wszelkie nowowznoszone budynki muszą odpowiadać wymogom prawa budowlanego (Dz.

U. R. P. Nr 23, poz. 202 z r. 1928) oraz nowelizacji tej ustawy.

Wszelkie budynki a szczególnie takie ich elementy jak piece, paleniska, przewody, muszą być w jak najkrótszym czasie dostosowane do powyższych wymogów. Wszelkie budynki mieszkalne powinny posiadać odpowiednie urządzenia kominiarskie, ułatwiające wycier kominów.

3. Zakaz używania świateł otwartych w zabudowaniach rolniczych musi być bezwzględnie przestrzegany. Podczas lustracji należy sprawdzać rodzaj i jakość lamp podręcznych używanych przez pracowników. Na terenach wiejskich wolno używać wyłącznie lamp typu gospodarskiego, przy czym w stajniach, oborach itp. miejscach pracy w godzinach wieczornych, lampy powinny posiadać odpowiednie miejsca do zawieszania. Bezwzględnie musi być zachowane odpowiednie oddalenie od przedmiotów i materiałów mogących ulec zapłonowi.

Wszelkie urządzenia instalacji elektrycznej powinny odpowiadać warunkom określonym w P.N.E/10.

Należy usuwać wszelkie uszkodzenia (uszkodzone izolacje przewodów) w przewodach, zwisy przewodów, uszkodzone kontakty, otwarte i niezainstalowane końce przewodów.

Należy unikać zakładania prowizorycznych rozgałęzień, zawieszania przewodów na hakach, gwoździach, podciągach żelaznych oraz prowizorycznego naprawiania bezpieczników.

Nie wolno: instalować punktów świetlnych w stajniach, oborach, magazynach bez zabezpieczenia ich kloszami chronionymi siatką drucianą, osłaniać żarówek bibułą lub tkaniną w pomieszczeniach mieszkalnych, świetlicach itp., uruchamiać silników elektrycznych przy uszkodzonych przewodach lub kontaktach, ustawiać silników elektrycznych w sąsiedztwie paliw, szczególnie płynów łatwopalnych.

Wszelkie przewody, kontakty, a w szczególności tablice rozdzielcze, silniki elektryczne muszą być odkurzone i wolne od pajęczyn, słomy, siana itp.

4. Poza ogólnie obowiązującymi zasadami prewencji dla pomieszczeń zawierających materiały palne, przy pracach lustracyjnych należy przestrzegać następujących zasad:

a) parniki i piece powinny być oddzielone ścianą murowaną albo drewnianą otynkowaną na grubość 5 cm od pomieszczeń, gdzie przebywają zwierzęta lub zgromadzone są materiały palne,
b) wszelkie drzwi i wrota powinny być tak umocowane, aby je można było otworzyć na zewnątrz. Nie wolno ich niczym zastawiać. W czasie zimy zwały śniegu muszą być starannie usuwane.
c) W drzwiach i wrotach nie należy stosować budowy progów. Poziom terenu musi być możliwie równy w celu umożliwienia szybkiej ewakuacji zwierząt.
d) Przejścia i korytarze, szczególnie w dużych oborach, (PGR, Spółdzielnie Produkcyjne) nie mogą być zastawiane. Nie wolno też dopuszczać do składania w nich paszy itp.
e) Zamki u drzwi i wrót muszą być takie, aby można je było szybko i łatwo otworzyć.
f) Magazynowanie większych ilości słomy, siana czy innej paszy jest dopuszczalne tylko w wypadkach należytego zabezpieczenia stajen polepą z gliny grubości 2 cm. Luki prowadzące na poddasze powinny posiadać szczelne zamknięcia, najlepiej automatyczne.
g) Obory i stajnie powinny posiadać beczki z wodą i wiadra, ustawione zimą wewnątrz — latem zewnątrz pomieszczeń.

5. Wszelkie obiekty użyteczności publicznej powinny być wyposażone w specjalną instrukcję przeciwpożarową a w szkołach — szczegółowy plan ewakuacji dzieci.

Podczas inspekcji należy zwrócić uwagę na to, aby wszelkie wyjścia prowadzące na zewnątrz nie były zastawiane i zamykane na stałe, by młodzież szkolna przywykła do normalnego użytkowania tych wszystkich wejść i wyjść gmachu.

Sprzęt przeciwpożarowy musi być tak umieszczony, aby był w każdej chwili dostępny dla personelu szkoły przy jednoczesnym uniedostępnieniu go dzieciom.

§ 7.

Budowę magazynów oraz magazynowanie paliw płynnych reguluje Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1928 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Robót Publicznych „O przechowywaniu olejów mineralnych i ich magazynowaniu“ (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 508 z 1928 r.).

W garażach poza ogólnie przyjętymi warunkami garażowania w warunkach wiejskich należy przestrzegać następujących zasad:

a) utrzymywać wzorowy porządek, nie magazynować słomy, siana, zapasów paliw płynnych.
b) Traktory i samochody należy przy zachowaniu wzorowego porządku tak ustawiać, aby bez trudności można je było szybko wyprowadzić.
c) Wszelkie remonty, szczególnie mycie i czyszczenie części maszyn benzyną powinno odbywać się w osobnych pomieszczeniach albo na zewnątrz garaży.
d) Tankowanie i zapuszczanie traktorów i maszyn powinno być przeprowadzane na zewnątrz garaży.

§ 8.

1. Z uwagi na specjalne znaczenie okresu żniw i omłotu zbóż — możliwości dywersji i sabota-

żu — okres ten wymaga dużej czujności a zarazem wnikliwej i starannej pracy prewencyjnej. Należy ściśle przestrzegać obowiązujących przepisów o ustawianiu stogów, stert, lokomobili, silników oraz o przeprowadzaniu omłotów.

2. W punktach zsypu zboża i magazynach zbożowych trzeba zwrócić uwagę na to, że:

1) pomieszczenia nie powinny posiadać żadnych urządzeń ogrzewniczych,
2) oświetlenie stosować należy z reguły dzienne. W wypadkach potrzeby pracy nocnej dopuszcza się oświetlenie elektryczne wg norm PNE,
3) utrzymanie bezwzględnej czystości, oczyszczanie ścian urządzeń konstrukcji z pyłu i pajęczyn jest konieczne,
4) wszelkie przejścia jak też i otwory drzwiowe nie mogą być zakładane ani też zastawiane,
5) magazynowanie innych materiałów, szczególnie paliw płynnych, smarów oraz nawozów sztucznych jest bezwzględnie zakazane,
6) podczas inspekcji należy kontrolować stan ciepłoty większych zsypów zboża. Przy stwierdzonej temperaturze 35°C należy spowodować przeszuflowanie zsypu w celu zapobieżenia możliwości procesu samozapalenia.

§ 9.

1. Szczególną uwagę należy zwrócić na sposoby przechowywania środków dezynfekcyjnych (dwusiarczek węgla, chlorek etylu) których niebezpieczeństwo pożarowe jest b. duże. Z reguły środki te powinny być składane w osobnych obiektach, położonych zdala od magazynów, przy czym sposób magazynowania i przechowywania tych chemikalii musi być zgodny z przepisami przemysłu chemicznego.

2. Przy magazynowaniu nawozów sztucznych należy przestrzegać, aby pomieszczenia na ten cel przeznaczone były absolutnie suche, o szczelnych dachach. Poszczególne rodzaje nawozów sztucznych muszą być magazynowane oddzielnie, przy czym szczególną uwagą otoczyć należy magazynowanie saletry amonowej, przy zachowaniu następujących środków ostrożności:

a) podłoga przed układaniem musi być dokładnie oczyszczona,
b) w magazynie można składać tylko suche worki,
c) zachować w magazynie przejścia o szerokości 5 — 4 m,
d) przestrzegać zakazu palenia i używania nieosłoniętego ognia,
e) bezwzględnie przestrzegać zakazu składowania saletry amonowej z innymi nawozami sztucznymi,
f) usuwać wszelkie odpadki i zanieczyszczenia z magazynu,
g) worków pozostałych po saletrze nie wolno używać do przechowywania innych nawozów sztucznych. Z reguły należy je zniszczyć.

3. Należy przestrzegać wszelkich przepisów o przechowywaniu nawozów sztucznych zawierających jako jeden ze składników wapno palone. Każde zetknięcie wapna palonego z wodą lub z materiałami zawierającymi wilgoć, może wytworzyć taką temperaturę, że stykające się z nim materiały łatwopalne ulegną zapaleniu.

Wapno musi być chronione przed działaniem deszczu, przeciekami i skraplającą się parą. Nie wolno w pobliżu wapna palonego składować drzewa, słomy, siana itp.

Nie wolno go również umieszczać w budynkach drewnianych a szczególnie przy drewnianych konstrukcjach budynku.

33

ROZKAZ

z dnia 20 listopada 1951 r.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego Komend Straży Pożarnych, Szkół Pożarniczych, Inspektorów Ochrony Ppoż., terenowych i zakładowych straży pożarnych „Instrukcję o zapobieganiu i zwalczaniu pożarów leśnych".

Równocześnie uchylam Instrukcję służbową Nr 7 z dnia 28.IV.1951 r.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*
Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

INSTRUKCJA

o zapobieganiu i zwalczaniu pożarów leśnych

§ 1.

Warunkiem sprawnej organizacji akcji zapobiegania pożarom leśnym i ich zwalczania jest działanie planowe, konsekwentne i ciągłe. Jakkolwiek bezpośrednie zagrożenie drzewostanu przez pożary rozpoczyna się w zasadzie z wczesną wiosną i trwa do listopada — prace związane z zagadnieniem ppoż. muszą być prowadzone w ciągu całego roku.

Ustala się trzy czasokresy, a w związku z powyższym roczny plan dzieli się na 3 okresy:

I. — od 1.I. — do 31.III. — okres prac przygotowawczych — 3 miesiące

II. — od 1.IV.— do 31.X.— okres akcji bezpośredniej — 7 miesięcy

III. — od 1.XI.— do 31.XII.— okres do podsumowania i prac uzupełniających — 2 miesiące.

§ 2.

1. Zadaniem Komendy Głównej Straży Pożarnych będzie podejmowanie inicjatywy w całokształcie akcji oraz nadzór nad należytym wykonaniem postawionych zadań w terenie we wszystkich 3-ch okresach.

2. Do zadań Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnych należy opracowanie wytycznych dla Komend Powiatowych w całokształcie akcji na obszarze województwa, uzgodnionych z właściwymi organami administracji leśnej i bezpieczeństwa publicznego.

§ 3.

Okres prac przygotowawczych 1. I-31.III.

W okresie tym powinna być rozwinięta działalność w kierunku ograniczenia przyczyn powstawania pożarów oraz organizowanie, względnie usprawnianie istniejących środków dozoru, łączności, alarmowania, przygotowania sprzętu potrzebnego do zwalczania pożarów oraz pomocy w ludziach i środkach lokomocji — wreszcie zapewnienie koordynacji w działaniu pomiędzy zainteresowanymi czynnikami. —

§ 4.

Do zadań Powiatowych Komend Straży Pożarnych należy:

a) Opracowanie, w porozumieniu z resortowymi organami, elaboratu ochrony przed pożarami i obrony na wypadek pożaru lasów oraz położonych w ich obrębie łąk, torfowisk i wrzosowisk;

b) Opracowanie harmonogramów prac zabezpieczenia ppoż. lasów;

c) Przygotowanie projektu i przedłożenie Prezydiom teren. Rad Narodowych liczebności drużyn ratowniczych w celu powołania ich w poszczególnych osiedlach na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 14 lipca 1951 r. w sprawie zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów lasów, łąk, torfowisk i wrzosowisk Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 303 § 2, pkt 3.

d) Przeszkolenie członków w/w drużyn, jak również personelu leśnego, robotników i służby dozorowania w zakresie zapobiegania i tłumienia pożarów leśnych oraz łączności.

e) Zaprojektowanie ilości i jakości sprzętu jak grabie, widły, specjalne tłumice, piły, liny, wiadra itp. które niezbędnie potrzebne będą do zwalczania pożarów leśnych i przesłanie tego wykazu administracji leśnej w celu uzupełnienia posiadanego sprzętu;

f) Współdziałanie w akcji uświadamiania ludności w zakresie konieczności przestrzegania warunków bezpieczeństwa przeciwpożarowego;

g) Opracowanie systemu alarmowania i łączności własnej oraz na wypadek katastrofalnego rozszerzania się pożaru lasów (a więc łączności dalekiego zasięgu);

h) Wystąpienie do Nadleśnictwa o wspólne ustalenie na terenach leśnych punktów, w których powinna być przygotowana odpowiednia ilość wody gaśniczej;

i) Wystąpienie do Nadleśnictwa o założenie tablic kierunkowych do punktów zbiórek alarmowych, łączności, zbiornic sprzętu ppoż. oraz do zbiorników (punktów czerpania) wody;

j) Stała konsultacja zamierzeń, planów i prac z odpowiednimi terenowo organami Administracji Leśnej;

k) Informowanie bieżące Prezydium terenowej Rady Narodowej oraz organizacyjnej jednostki nadrzędnej o postępie prac wzgl. trudnościach.

§ 5.

Okres akcji bezpośredniej 1.IV. — 31.X.

Okres ten cechuje największe niebezpieczeństwo pożarów, jest więc okresem pogotowia dla wszystkich jednostek powołanych do walki z pożarami lasów.

O ile wczesna, sucha wiosna spowoduje warunki sprzyjające powstawaniu pożarów — stan pogotowia przeciwpożarowego należy odpowiednio przyśpieszyć. Tak samo winien być przyśpieszony ten termin dla terenów szczególnego zagrożenia drzewostanów (np. lite młodniki sosnowe na rozległych powierzchniach i na suchych osiedliskach);

Z dniem 1.IV. cały aparat dozoru, łączności oraz gaśniczo-ratowniczy, a także zapobiegawczy, przystępując do wykonywania swych zadań, musi być w stanie zupełnej sprawności i gotowości bojowej;

O ile do tego czasu z jakichś uzasadnionych przyczyn nie zostały wykonane prace i zadania okresu I-go — winny być pośpiesznie dokończone i włączone w całość pogotowia. Fakt opóźnienia lub niewykonania każdego z wymienionych punktów okresu I-go winien być wyczerpująco usprawiedliwiony z podaniem konkretnych przeszkód.

W pierwszych dniach okresu II-go musi nastąpić pełna koordynacja w działaniu pomiędzy zainteresowanymi władzami i urzędami.

§ 6.

Do obowiązków Powiatowych Komend Straży Pożarnych w tym okresie należy:

a) sprawdzenie systemu alarmowania i łączności, skontrolowanie i uaktualnianie wszystkich numerów telefonów oraz adresów zawartych w wykazach elaboratu;

b) nawiązanie kontaktu z Polskim Radio (radiowęzłami) celem szybkiego alarmowania służb oraz zagrożonych terenów;

c) przypomnienie jednostkom podległym o nadejściu okresu palności lasów oraz konieczności posiadania sprzętu w pogotowiu bojowym;

d) złożenie sprawozdania na zwołanej przez Prezydium Rady Narodowej konferencji roboczej ze stanu organizacyjnego i wyniku prac koordynacyjnych w zakresie obrony ppoż. lasów oraz łąk, torfowisk i wrzosowisk;

e) wykonywanie prac według harmonogramu;

f) konsultacja prac z terenowymi organami Administracji Leśnej;

W razie pożaru:

g) zaalarmowanie straży okolicznych oraz uruchomienie sił wg elaboratu i stosownie do wielkości pożaru;

h) udanie się na miejsce pożaru i objęcie kierownictwa akcją. Przy wezwaniu pomocy do miejsc zagrożonych należy w miarę możności i posiadanych informacji oznaczać punkty w terenie, dokąd wzywani mają się stawić;

i) udział w dochodzeniach popożarowych przy ustalaniu przyczyn pożaru oraz przebiegu akcji, skutków i wyników;

j) informowanie bieżąco Prezydium terenowej Rady Narodowej oraz Komendy Wojewódzkiej o ewentualnych trudnościach w pracy oraz o wszystkich pożarach.

§ 7.

Okres podsumowań i prac uzupełniających 1.XI. — 31.XII.

Cechą tego okresu jest podsumowanie wykonanych prac w poprzednich okresach i skonfrontowanie z osiągniętymi wynikami, na odcinku akcji uświadamiającej, ilości powstałych pożarów i rezultatów akcji oraz wysuwanie wniosków na przyszłość.

Zasadnicza ocena wyników całokształtu akcji przeciwpożarowej za okresy ubiegłe, należy do kompetencji terenowych Rad Narodowych.

§ 8.

Do czynności Komend Straży Pożarnych w tym okresie należy:

a) dokonanie szczegółowych zestawień wg opisu w § 7, przeprowadzenie wstępnej analizy i wyciągnięcie wniosków;

b) przygotowanie sprawozdania z działalności za okres I-szy i II-gi na konferencję sprawozdawczą;

c) opracowanie stanu działania na rok następny z uwzględnieniem niezbędnych uzupełnień w organizacji oraz w sprzęcie;

d) zabezpieczenie na okres zimowy sprzętu, urządzeń i wyposażenia ppoż.;

e) szkolenie służb, personelu itp., aby całość szkolenia wypadała nie tylko w okresie I-szym roku następnego;

f) kontynuowanie akcji uświadamiającej z podaniem, o ile możności, danych z okresu ubiegłego.

§ 9.

1. Kontrola stanu przygotowań oraz przestrzeganie terminów należytego wykonania robót powinna odbywać się stale we wszystkich okresach, a zwłaszcza w I-szym i II-gim, na wszystkich szczeblach organizacyjnych powołanych do tego organów.

2. Z przeprowadzonej kontroli należy sporządzić raporty w myśl obowiązujących wytycznych o prowadzeniu kontroli.

§ 10.

Wykonawstwo prac fachowych w dziedzinie pożarniczej na terenach podległych Administracji Leśnej kontrolują w zasadzie organa fachowe poż. danych jednostek administracyjnych lub zwierzchnich. O ile odpowiednie etaty w Administracji Leśnej nie są jeszcze obsadzone lub personel fachowy pożarniczy jest niewystarczający, kontrole mogą wykonywać Komendanci Straży Pożarnych w porozumieniu z Nadleśnictwem.

O czynnościach kontrolnych i rezultatach oraz toku prac, jak również o zauważonych rażących brakach należy bieżąco informować Prezydium Rady Narodowej, Komitet PZPR oraz bezpośredniego przełożonego służbowego.

§ 11.

Z przebiegu akcji zabezpieczenia lasów Komendy Powiatowe i Wojewódzkie Straży Pożarnych składają sprawozdania z prac przeprowadzonych w poszczególnych okresach, przy czym obowiązują następujące terminy:

Komendy Powiatowe do Komend Wojewódzkich:

a) z okresu I-szego — przygotowawczego do dn. 30.IV. każdego roku.

b) z okresu II-go — akcji bezpośredniej:
za czas IV — VII — do dn. 15.VIII. każdego roku.
za czas VIII — X — do dn. 15.XI. każdego roku.

c) z okresu II-go podsumowanie:
z załączeniem materiału sprawozdania ogólnego do dn. 30.XII. każdego roku.

Na podstawie powyższych sprawozdań Komendy Wojewódzkie opracują sprawozdania — zestawienia dla Komendy Głównej:

a) z okresu I-szego do dn. 15.V. każdego roku.

b) z okresu II-go za czas IV—VII do dn. 31.VIII. każdego roku.
z okresu II-go za czas VIII—X do dn. 30.XI. każdego roku.

c) z okresu III-go z załączeniem sprawozdania ogólnego do dn. 20.I. następnego roku.

§ 12.

Do zadań terenowych straży pożarnych należy:

a) Współdziałanie z Komendami Powiatowymi Straży Pożarnych w akcji przygotowania i przeszkolenia drużyn ratowniczych w terenach przyleśnych;

b) Współdziałanie w akcji propagandowo-uświadamiającej ludność cywilną;

c) Walka z pożarami lasów, łąk, torfowisk i wrzosowisk.

§ 13.

Liczebność drużyny ratowniczej, powinna wynosić 20 mieszkańców, przy czym w dużych miejscowościach należy zorganizować kilka jednostek.

Na każdą drużynę musi być bezwzględnie wyznaczony dowódca drużyny i jego zastępca.

Przy ustalaniu imiennych składów drużyn ratowniczych, należy dążyć do tego, aby w skład drużyn weszły osoby sprawne fizycznie i w miarę możności, obeznane z pracą w lesie.

Przy pracach tych należy nawiązać kontakt z organizacjami młodzieżowymi, działającymi na terenie wiejskim (ZMP, SP).

§ 14.

Przeszkolenie drużyn ratowniczych i przygotowanie ich do wypełnienia nałożonych zadań odbywa się drogą ćwiczeń prowadzonych w porozumieniu z terenowo właściwymi Nadleśnictwami przez Komendantów straży pożarnych.

Ćwiczenia takie z reguły muszą być poprzedzone pogadanką o charakterze pożarów leśnych i sposobie ich zwalczania. Niezależnie od pogadanek należy przeprowadzić conajmniej jednorazowe w ciągu roku ćwiczenie alarmowe na terenie leśnym połączone z uaktualnieniem elaboratu ochrony ppoż. lasów. Ćwiczenia takie powinny być prowadzone pod nadzorem Komendy Powiatowej.

Przeszkoleniu powinien być również poddany personel leśny, robotnicy i dozorcy. Szkolenie takie powinno odbywać się na kursach informacyjnych i poza ujęciem technicznym zagadnienia, słuchacze powinni być dokładnie zapoznani z istniejącymi przepisami w zakresie ochrony lasów.

§ 15.

Sprawę środków transportowych dla drużyn i sprzętu reguluje zarządzenie Min. Gosp. Kom. z dnia 29.I.51 o obowiązku współdziałania w akcji ratowniczej.

W tym celu musi być zapewniona niezbędna ilość furmanek konnych, względnie — o ile mają w danych miejscowościach swe miejsce postoju — samochodów lub traktorów z przyczepami.

Dla usprawnienia szybkiego dojazdu drużyn ratowniczych pożądane jest — szczególnie tam, gdzie miejscowe środki transportu zawodzą, względnie brak ich jest w dostatecznej ilości — zorganizowanie uprzednio przygotowanych mechanicznych środków transportowych w pobliskich większych osiedlach tak, aby w wypadku alarmu wyjechały w zawczasu określonym kierunku do miejscowości, w których znajdują się powołane drużyny ratownicze, celem dalszego ich dowozu do miejsca pożaru.

§ 16.

Właściwym sprzętem do gaszenia pożarów są łopaty, motyki, siekiery i piły, które powinny być dostarczane przez mieszkańców powołanych do drużyn ratowniczych. Jednakże sprzęt ten w pewnych wypadkach może okazać się niewystarczający i dlatego należy zwrócić się do Administracji Leśnej, by zaopatrzyła się w stałą rezerwę tego sprzętu i rozlokowała go w terenie tak, aby mógł być niezwłocznie dostarczony na miejsce pożaru. Narzędzia te powinny być przygotowane przed nadejściem okresu akcji bezpośredniej.

§ 17.

We wszystkich miejscowościach, w których powołane są drużyny ratownicze, powinny znajdować się odpowiednio rozmieszczone środki alarmowe w celu szybkiego zebrania członków drużyn na wypadek pożaru w lesie.

Środki powyższe nie mogą być używane do innych celów, a wyłącznie tylko na wypadek pożaru.

Wskazane jest, aby w osiedlach, gdzie są straże pożarne — środki alarmowe do pożaru leśnego były zupełnie odmienne dźwiękowo od alarmu zwykłego, do którego wyrusza tylko straż pożarna.

§ 18.

Z uwagi na przestrzenność pożarów leśnych konieczne jest zapewnienie w okresie akcji bezpośredniej szybkich i należytych środków łączności poszczególnych leśnictw z osiedlami, (Prezydiami Gminnych Rad Narodowych, z Posterunkami MO.).

§ 19.

W związku z tym, że ogromna większość pożarów leśnych ma swoje źródło w nieostrożności i braku uświadomienia, oraz z uwagi na społeczny charakter walki z klęską pożarów — musi być prowadzona akcja propagandowa. Akcja ta nie może ograniczać się do zagadnienia zapobiegania i walki z pożarami, lecz winna opierać się na konieczności wyrobienia poczucia współodpowiedzialności najszerszych mas obywateli za gospodarkę dobrem narodowym.

Jako materiał pomocniczy dla prac propagandowych zaleca się broszurkę:

a) płk. St. Pągowskiego „Las wzywa ratunku", wydaną przez Instytut Badawczy Leśnictwa (Seria C. Nr 26).

b) M. Nunberga — „Pożary leśne i ich zwalczanie", wydaną przez Instytut Badawczy Leśnictwa (Seria C. Nr. 25).

c) Artykuły prasowe z Gazety Strażackiej i Przeglądu Pożarniczego.

§ 20.

W związku z obowiązkiem powszechnym uczestnictwa w akcji gaszenia pożarów leśnych — Administracja Leśna nie wypłaca żadnych wynagrodzeń, subwencji, wzgl. premii za udział w gaszeniu pożarów leśnych — ponosi jedynie koszty posiłków dla osób biorących udział w akcji w przypadku, gdy akcja trwa ponad 8 godzin. (Rozp. M. G. K. z dn. 14.VII.1951 r. Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 303).

Postanowienia Ministerstwa Leśnictwa dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasów

Prace zapobiegania pożarom leśnym są ściśle związane z charakterem gospodarki leśnej i ochrony drzewostanów — z tych też względów wykonywane są przez Administrację Leśną wg specjalnych instrukcyj wydanych przez Ministerstwo Leśnictwa, a mianowicie:

1) Ministerstwo Leśnictwa — „Instrukcja w sprawie zapobiegania i zwalczania pożarów leśnych" z dnia 10.IV.1951 r. Nr. G. M. — Prez. 999/51.

2) Ministerstwo Leśnictwa—Dep. Użytku i Zbytu Drewna Okólnik Nr. 20 — z dnia 30.V. 1947 r. — L. dz. -IV-Og-572- Poż-28/3457 — w sprawie bezpieczeństwa ppoż. — w zakładach przemysłowych (wraz z dołączoną doń instrukcją).

3) Ministerstwo Leśnictwa — Zarządzenie z dnia 3.VIII.1949 r. — Nr. IV/Og-390-Poż.-6817 — w sprawie ochrony przed pożarami zakładów przemysłowych i wyłuszczania nasion.

Celem skoordynowania i zapobieżenia ew. dublowaniom prac organów terenowych komend straży pożarnych i administracji leśnej, przytacza się poniżej główniejsze postanowienia, wynikające z instrukcyj wydanych przez Ministerstwo Leśnictwa dla własnych organów terenowych.

Do zadań administracji leśnej — wg wspomnianych instrukcyj m. i. należy:

1. Okres przygotowawczy.

a) Przeprowadzanie na wszystkich szczeblach administracji państwowej (WRN, PRN, MRN, GRN) konferencji wstępnej z instytucjami, organizacjami politycznymi i społecznymi oraz młodzieżowymi w sprawie organizacji i współdziałania w walce przeciw i z pożarami.

b) zwrócenie się do GRN o powołanie drużyn ratowniczych do walki z pożarami;

c) sprawdzanie stanu istniejących wież obserwacji przeciwpożarowej, (dostrzegalnie pożarowe) dokonanie potrzebnych napraw i uzupełnień;

d) usunięcie chróstu, gałęzi i odpadów z wyrębów, czyszczenie i trzebież w okolicach gęsto zaludnionych w pobliżu większych osiedli oraz na terenach ruchu turystycznego; utrzymanie linii w stanie niezachwaszczonym;

e) zakładanie własnych baz sprzętu ratowniczego oraz rozprowadzenie go w terenie;

f) rozwinięcie masowej propagandy uświadamiającej wśród społeczeństwa;

g) uzgadnianie swych zamierzeń, planów i prac z odpowiednimi terenowymi Komendami Straży Pożarnych;

h) doprowadzenie do należytego stanu istniejących i zakładanie nowych pasów ochronnych wzdłuż szos i częściej uczęszczanych dróg publicznych;

i) dokonanie ścisłej kontroli uprzątnięcia materiałów łatwopalnych z partii lasów sąsiadujących z torami kolejowymi i drogami publicznymi;

j) sprawdzenie i ewentualne odnowienie oraz w miarę potrzeby zwiększenie ilości tablic ostrzegawczych, zwłaszcza w pobliżu osiedli oraz w miejscach urządzanych obozów, robót itp.;

k) przeszkolenie personelu leśnego: robotników i służby dozorowania przeciwpożarowego w zakresie łączności, zapobiegania i walki z pożarami lasów;

l) spowodowanie przyśpieszenia wykonania oraz przejęcie wykonanych prac na

pasach ochronnych wzdłuż torów kolejowych;

ł) wyposażenie w niezbędną ilość urządzeń przeziernikowo-kierunkowych, wycinków map lasów — w celu dokładnego wyznaczania na mapie punktu zauważonego pożaru;

m) zapewnienie i zorganizowanie szybko działającej łączności z jednostkami nadrzędnymi oraz w terenie, jak również sprawnego systemu alarmowania — w zależności od miejscowych warunków;

n) rozplanowanie w przestrzeni (terenie) dyżurów służby pogotowia w punktach nadawczych (punkty obserwacyjne) i odbiorczych (urzędy, nadleśnictwa, leśnictwa, ewent. gajówki) oraz jednostkach pocztowych.

2) Okres akcji bezpośredniej.

a) uruchomienie służb dozorowania przeciwpożarowego oraz doręczenie każdemu z członków tej służby książki kontrolnej, zawierającej:
   1) wykaz obszaru, który ma być przez niego dozorowany;
   2) wyznaczenie trasy obchodów;
   3) wykaz miejsc, z których może nadać wiadomość o zauważonym pożarze lub niebezpieczeństwie;
   4) wykaz punktów, do których mają być nadawane meldunki, wzgl. zaalarmowania (podać numery telefonów);
   5) rubryki kontroli czynności;
   6) bloczek, ołówek do wysyłania ewent. meldunków na piśmie;

b) z chwilą zaistnienia sprzyjających warunków dla powstawania pożarów — obsadzenie wież obserwacji ppoż. (dostrzegalni) — z ustanowieniem zmian, czasokresu dyżurów oraz zaopatrzenia wież w:
   1) instrukcję postępowania na wypadek zauważenia dymu lub ognia na terenach leśnych,
   2) urządzenie przeziernikowo-kierunkowe z podziałką 360°;
   3) rejestr kontrolny zatrudnienia i dyżurów;
   4) bloczek i ołówek — do meldunków na piśmie;
   5) jeżeli dostrzegalnia lub punkt obserwacyjny nie posiada telefonu — zalecone jest zaopatrzyć obserwatora w rower;

c) uruchomienie dyżuru w punktach nadawczych, łączności i alarmu oraz w punktach odbiorczych (urzędy nadleśnictw i leśnictw), a w razie potrzeby w jednostkach pocztowych;

d) wyposażenie zbiornicy meldunków w dokładną instrukcję działania na wypadek pożaru;

e) zaktualizowanie wykazów, jak również skontrolowanie numerów telefonów i adresów poszczególnych władz, instytucji, organizacji itp.;

f) stałe czuwanie nad przestrzeganiem ochronnych przepisów przeciwpożarowych w lasach oraz sąsiedztwie lasów, a zwłaszcza:
   1) w miejscach wycieczkowych (obozowiskach),
   2) przez robotników leśnych,
   3) w zakładach znajdujących się w obrębie lasów,
   4) przebiegających przez tereny leśne pociągów,
   5) przejeżdżających traktorów itp. oraz dalsza akcja propagandowa ppoż.

Na wypadek pożaru:

g) zaalarmowanie tych jednostek, które według elaboratu obrony danego kompleksu lasów winny brać udział w akcji bezpośredniej;

h) zawiadomienie o powstałym pożarze zainteresowanych urzędów, instytucji i organizacji — a w każdym razie najbliższego posterunku MO, najbliższych terenowo Prezydiów Rad Narodowych;

i) udanie się na miejsce pożaru i o ile na miejscu nie ma jeszcze żadnej straży pożarnej — objęcie kierownictwa akcją gaśniczo-ratowniczą. (Obejmuje najstarszy stopniem wśród obecnych funkcjonariuszy Administracji Leśnej);

j) bezpośredni udział w akcji gaśniczo-ratowniczej zaalarmowanych funkcjonariuszy służby leśnej, pracowników i robotników leśnych będących w dyspozycji na danym terenie;

k) dostarczenie na miejsce akcji wody do picia;

l) o ile akcja gaszenia pożaru trwa lub ma trwać dłużej niż 8 godzin, względnie został postawiony dozór nad pogorzeliskiem, który łącznie z akcją ma trwać dłużej niż 8 godzin — nadleśnictwo obowiązane jest do dostarczenia skromnego, lecz wystarczającego wyżywienia dla wszystkich biorących udział w akcji (dyżurze) osób;

ł) w wypadku rozszerzenia się pożaru do rozmiarów katastrofalnych, wzgl. zagrożenia ważnych obiektów państwowych lub interesom ludności (np. zagrożone osiedla), a nie dającego się opanować rozporządzalnymi środkami — należy zwrócić się o pomoc do dowódców jednostek wojskowych, stacjonujących w pobliżu obszarów leśnych objętych pożarem;

m) na miejscu pożaru musi znajdować się pracownik Adm. Leśnej z apteczką, przeszkolony w zakresie udzielania I-szej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach.

34

ROZKAZ

z dnia 22 listopada 1951 r.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego Komend Straży Pożarnych, Szkół Pożarniczych oraz terenowych straży pożarnych „Instrukcję o prowadzeniu ewidencji sprzętu silnikowego straży pożarnych“.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Prace związane z zaprowadzeniem ewidencji sprzętu silnikowego w niniejszej instrukcji muszą być zakończone w terminie do dnia 31 marca 1952 r., w którym to terminie wszystkie karty ewidencyjne muszą być przedłożone Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*

Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

INSTRUKCJA

z dnia 22 listopada 1951 r.

w sprawie prowadzenia ewidencji sprzętu silnikowego straży pożarnych

§ 1.

Ewidencją sprzętu silnikowego są objęte:
1) pojazdy mechaniczne — samochody i motocykle
2) motopompy pożarnicze.

§ 2.

Ewidencję pojazdów mechanicznych prowadzi się na podstawie Zarządzenia Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 7 sierpnia 1951 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o prowadzeniu ewidencji służbowych pojazdów mechanicznych i ich etatów (Monitor Polski Nr A — 75, poz. 1036).

§ 3.

1. Na podstawie Instrukcji Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego Straże Pożarne, Powiatowe — (Miejskie), Wojewódzkie (Warszawska i Łódzka) Komendy Straży Pożarnych, Szkoły Pożarnicze prowadzą dla każdego posiadanego pojazdu mechanicznego „Książkę pojazdu mechanicznego“ wzór SM 150 — Wydawnictw Komunikacyjnych i zobowiązane są do bieżącego dokonywania wpisów według zawartych w tej książce objaśnień.
2. Na podstawie §4 pkt 2 wyżej podanej instrukcji Powiatowe i Miejskie Komendy Straży Pożarnych, Szkoły Pożarnicze zobowiązane są prowadzić „Karty ewidencyjne pojazdu mechanicznego“ wzór T. S. 50 K — Wydawnictw Komunikacyjnych, które wypełniają w 3 egz. dla wszystkich pojazdów jednostek straży pożarnych, znajdujących się na terenie ich działania.

   Po stwierdzeniu zgodności z dokonanymi wpisami na takiej samej karcie ewidencyjnej pojazdu mechanicznego znajdującej się w „Książce pojazdu mechanicznego“, jeden egzemplarz pozostaje w ewidencji Powiatowej-Miejskiej Komendy Straży Pożarnych lub Szkoły Pożarniczej, pozostałe 2 karty należy przesłać do Wojewódzkich Komend Straży Pożarnych, które jeden egzemplarz zatrzymują dla ewidencji własnej, drugi wysyłają do Komendy Głównej Straży Pożarnych.

   Dla określenia stanu przydatności pojazdu mechanicznego do celów pożarniczych jak również stwierdzenia jego typu pożarniczego, należy podać dane według następującego podziału:

a) gaśnice typowe — oznaczane symbolem „G“
b) zastępcze — „ „ „Z“
c) specjalne — „ „ „S“
d) pomocnicze — „ „ „P“

a. **Gaśnicze typowe —**

—samochody gaśnicze o nadwoziach krytych lub otwartych, przystosowanych do przewożenia załogi w sile 1 sekcji — 9 ludzi, oraz posiadające specjalne pomieszczenia i urządzenia do przewożenia kompletnego sprzętu potrzebnego do prowadzenia samodzielnej akcji gaśniczej i ratowniczej.

b. **Samochody zastępcze —**

— samochody, które przez zastosowanie uproszczonych urządzeń zostały częściowo przystosowane do celów pożarniczych lub samochody ciężarowe używane jako gaśnicze.

c. **Samochody specjalne —**

— samochody stanowiące sprzęt transportowy straży pożarnych, przystosowane do przewożenia zespołu ludzi i sprzętu potrzebnego do wykonania akcji o specjalnym zadaniu, bądź samodzielnie bądź też przy współdziałaniu sekcji gaśniczej. Do samochodów specjalnych zalicza się: beczkowozy, drabiny, wozy techniczne, wężowe i t. d.

d. **Samochody pomocnicze —**

— samochody straży pożarnych nie przystosowane budową do celów pożarniczych, jak np. ciężarowe, sanitarne, osobowe itd.

Tabela podziału typów samochodów pożarniczych

	Rodzaj	Objaśnienia	Symbol oznaczenia typu
a	Gaśnicze	z motopompą o wydajności 800 l/min.	GM — 8
	„	z autopompą —	GA — 16
	„	z auto- i motopompą (cyfry są symbolami wydajności pomp)	GAM — 16/8
b	zastępcze	bez względu na wyposażenie	Z
c	specjalne	drabiny mechaniczne, o napędzie ręcznym i automatycznym, na podwoziach samochodowych — cyfra określa wysokość wysuniętej drabiny	SD_{22}
	„	beczkowóz — cyfra określa pojemność zbiornika	SB — 2000
	„	beczkowóz z motopompą	SBM — 2000/8
	„	beczkowóz z autopompą	SBA — 3000/16
	„	techniczne — samochody dźwigi, pogotowia techniczne, wozy łączności itp.	ST
	„	do gaszenia pianą lub CO_2	SGA — 16
	„	wężowe	SW
d	pomocnicze	ciężarowe	PC
	„	osobowe	PO
	„	sanitarne	PS

3. Przewidzianej w § 5 instrukcji „kartoteki ewidencji zbiorczej“ (Monitor Polski Nr A-75, poz. 1036) do prowadzenia na szczeblu powiatu nie wprowadza się, gdyż w pkt 2 niniejszej instrukcji w Komendach terenowych zaprowadzono „Kartę ewidencyjną“ wzór TS 50 K, w której są wszystkie dane dla ewidencji zbiorczej.

4. Na podstawie § 6 podanej instrukcji Komenda Główna Straży Pożarnych oraz Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych (Warszawska i Łódzka) prowadzą ewidencję ilościową typów według wzoru SM 32 Wydawnictw Komunikacyjnych.
Dla wyjaśnienia podaje się, że dla każdego typu prowadzi się osobno „Kartę ewidencji ilościowej typów pojazdów mechanicznych“ (marka, model, rok produkcji silnika i podwozia).

5. Na podstawie § 6 podanej instrukcji Komenda Główna Straży Pożarnych oraz Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych prowadzą „Kartę ewidencji etatów pojazdów mechanicznych“ dla każdej jednostki straży pożarnych osobno.

6. Karty ewidencyjne o których mowa w pkt 2 i 4 prowadzą komórki techniczne Komend Straży Pożarnych, natomiast „Karty ewidencji etatów pojazdów mechanicznych“ w myśl pkt 5 prowadzą komórki planowania.

§ 4.

Dla zaprowadzenia szczegółowej ewidencji motopomp pożarniczych ustala się „kartę ewidencyjną motopompy“ wzór Druku 67-T-51.

1. Karty ewidencyjne motopomp należy zaprowadzić dla wszystkich posiadanych motopomp, to jest:
   a) czynnych
   b) w naprawach wzgl. wymagających remontu
   c) wraków nie nadających się do naprawy.
2. Powiatowe — Miejskie Komendy Straży Pożarnych, Szkoły Pożarnicze zobowiązane są wypełnić w 4-ch egz. „Karty ewidencyjne motopomp“, z których jeden przeznaczony jest dla Straży Pożarnej lub Szkoły Pożarniczej, jeden pozostaje w Powiatowej lub Miejskiej Komendzie Straży Pożarnych, dwa egzemplarze należy wysłać do Wojewódzkich Komend Straży Pożarnych.
   Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych (Warszawska, Łódzka) zatrzymują jeden egzemplarz dla własnej ewidencji, drugi wysyłają do Komendy Głównej Straży Pożarnych.
3. Komenda Główna Straży Pożarnych i Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych (Warszawska i Łódzka) prowadzą ewidencję ilościową typów motopomp według tych samych wzorów i zasad, jak podano w ust. 2 pkt 4 dla pojazdów mechanicznych.
4. Karty ewidencyjne motopomp, o których mowa w § 3 pkt 2 i 3, prowadzą komórki techniczne Komend Straży Pożarnych.

wzór Nr 1.
(str. 1)

Wzór T.S.50K

Nr INWENTARZA ....

Nr KSIĄŻKI POJAZDU MECH.

nadwozie .... %
silnik .... %
podwozie .... %
zużycie

Stan techniczny pojazdu w dniu ....
stempel i podpis zakładającego książkę pojazdu

RODZAJ

MARKA

TYP | rok produkcji

rodzaj nadwozia

specjalne urządzenia

ciężar własny pojazdu kg | ładowność użytkowa ton

ilość miejsc pasażerskich | siedzących | stojących

m² | przestrzeń ładunkowa | długość mm
m³ | | szerokość mm
| | wysokość mm

wymiary całkowite | długość mm | szerokość mm
| wysokość (z pałąkami) mm

SILNIK Nr

MODEL

moc KM | ilość cylindrów

pojemność | skokowa cylindrów cm³
| zbiorników paliwa ltr
| miski olejowej ltr

rodzaj paliwa

napięcie instalacji elektrycznej volt | wymiar i typ świecy

wymieniono
Dnia .... na silnik Nr ....
Dnia .... na silnik Nr ....
Dnia .... na silnik Nr ....
Dnia .... na silnik Nr ....

PODWOZIE Nr

sprzęgło | przekładnie i napęd dodatkowy

ciężar własny kg | nośność podwozia kg

PRZÓD POJAZDU | Rodzaj zawieszenia | TYŁ POJAZDU

opis | ilość | | ilość | opis

osie bez napędu
osie z napędem
ilość kół bez zapasu
wymiar ogumienia
rodzaj ogumienia wymagane ciśnienie
uchwyty — złącza
rozstaw kół

rozstaw osi | prześwit dolny | promień skrętu

system hamulcowy

pojemność w litrach | skrzynka biegów | przekładnie napędowa | układ chłodzący

(str. 2)

Nr rej.					
	od dnia	od dnia	od dnia	od dnia	od dnia
	od dnia	od dnia	od dnia	od dnia	od dnia

PRZYDZIAŁ POJAZDU			
	od dnia	od dnia	od dnia
	od dnia	od dnia	od dnia
	od dnia	od dnia	od dnia

Uwagi:

§ 5.

Zmiany techniczne pojazdów mechanicznych i motopomp nie wymagające wymiany kartotek podanych w § 3 pkt 2 oraz w § 4 pkt 2 zgłaszać należy pisemnie z końcem każdego miesiąca w celu uaktualnienia ewidencji.

§ 6.

Zmiany w stanie posiadania pojazdów mechanicznych i motopomp zgłasza się kwartalnie razem ze sprawozdawczością statystyczną, przy czym zmiana posiadacza musi być zgłoszona przez dołączenie pisemnego meldunku, natomiast nabycie pojazdu czy motopompy — przez dołączenie wypełnionej kartoteki.

§ 7.

Wycofanie pojazdu mechanicznego i motopompy z eksploatacji może nastąpić tylko na podstawie protokólarnego orzeczenia Oddziału szkoleniowo-technicznego Komendy Wojewódzkiej.

Przy zgłoszeniu wycofania należy przesłać Komendzie Głównej Straży Pożarnych odpis protokółu.

Pouczenie do wzoru Nr 1 (TS-50K)

Nr inwentarza podać wg księgi inwentarzowej.
Karta ewidencyjna Nr — podać Nr ewidencyjny jednostki straży.
Rodzaj — podać rodzaj wg następującego podziału: gaśniczy, specjalny, zastępczy i pomocniczy.
Marka — marka fabryczna.
Typ — podać wg tabeli podziału typów samochodów pożarniczych.
Rodzaj nadwozia — kryte albo otwarte.
Specjalne urządzenia — podać jeśli istnieją np. drabina mechaniczna, dźwig, autopompa.
Pozostałe rubryki nie wymagają objaśnienia.

Pouczenie do wzoru Nr 2

Kartoteka ewidencji etatów pojazdów mechanicznych

Kartotekę ewidencji etatów pojazdów mechanicznych prowadzi się na wszystkie pojazdy mechaniczne będące w użytkowaniu podległych jednostek służbowych i własnym według rodzajów pojazdów mechanicznych.

Każdą kartę kartoteki wypełnia się w sposób następujący:

1. W rubryce „Nazwa jednostki służbowej zakładającej kartę" — należy wpisać jej pełną nazwę.
2. W rubryce „Podległa jednostka służbowa i jej adres" — należy wpisać pełną nazwę jednostki służbowej podległej jednostce, która zakłada kartę.
3. W rubryce „Rok" — należy wpisać rok prowadzenia kartoteki.

Wzór S.M.31.

Wzór Nr 2.

Karta ewidencji etatów pojazdów mechanicznych

.... Nazwa jednostki służbowej zakładającej kartę

.... Podległa jednostka służbowa i jej adres

Rok ....

Rodzaj pojazdu		Na 1.I.19......		Kwartalne zmiany na koniec								Przebieg w tys. km dla każdej grupy				Średni przebieg roczny na 1 samochód w km
				I kwartału		II kwartału		III kwartału		IV kwartału						
		etat	ilość	etat	ilość	etat	ilość	etat	ilość	etat	ilość	I kw.	II kw	III kw.	IV kw.	
Samochody	osobowe															
	ciężarowe															
	ciągniki siodłowe															
	specjalne strażackie															
	specjalne sanitarne															
	specjalne inne															
Ciągniki drogowe																
Autobusy																
Motocykle																
Naczepy																
Przyczepy																

4. W rubryce „Na 1. I. 19... etat“ — należy wpisać zatwierdzony etat pojazdów mechanicznych na rok bieżący ilościowo z rozbiciem na rodzaje.

5. W rubryce „Na 1. I. 19... ilość“ — należy wpisać faktyczny stan pojazdów mechanicznych w wymienionym dniu według rodzajów.

6. W rubrykach „Kwartalne zmiany na koniec kwartału I, II, III, IV etat i ilość“ —należy wpisać do 15 każdego pierwszego miesiąca następnego kwartału etat i faktyczną ilość pojazdów mechanicznych według rodzajów na ostatni dzień kwartału.

7. W rubryce „przebieg w tys. km dla każdej grupy I, II, III, IV kwartał“ — należy wpisać do dnia 15 każdego pierwszego miesiąca następnego kwartału za kwartał ubiegły przebieg tys. km dla każdego rodzaju pojazdu wykonany w ciągu kwartału przez wszystkie pojazdy danego rodzaju według sprawozdań, nadsyłanych przez jednostki służbowe.

8. W rubryce „Średni przebieg roczny na 1 samochód w km“ — należy wpisać średni roczny przebieg w km jako iloraz ze sumy przebiegów kwartalnych w km przez średnią arytmetyczną ilości pojazdów wykazanych we wszystkich kwartałach.

Wzór S.M.32

Wzór Nr 3.
(Str. 1)

Karta ewidencji ilościowej typów pojazdów mechanicznych				Rok					Rok				
Rodzaj pojazdu	Marka		Typ										
Nazwa jednostki służbowej zakładającej kartę			Nr porz. ...... karty	Kwartalne zmiany w stanie ilościowym pojazdów mechanicznych									
Symbol podległej jednostki służbowej	Podległe jej jednostki służbowe	Siedziba jednostki podległej (miejscowość)	Powiat, województwo	Stan na 1.I	Stan na koniec I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	Stan na 1.I	Stan na koniec I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Do przeniesienia													

Pouczenie do wzoru Nr 3

Kartoteka ewidencji ilościowej typów pojazdów mechanicznych

Kartotekę ilościową typów prowadzi się na wszystkie pojazdy mechaniczne będące w użytkowaniu podległych jednostek służbowych i własnym według rodzajów, marek i typów pojazdów mechanicznych.

Poszczególną kartę kartoteki wzór SM 32 należy wypełnić w następujący sposób:

1. W rubryce „Rodzaj pojazdu“ — należy podać rodzaj pojazdu.

2. W rubryce „Marka“ — należy wpisać pełną nazwę marki pojazdu.

3. W rubryce „Typ“ — należy wpisać dokładnie typ pojazdu.

4. W rubryce „Rok“ — należy wpisać rok, który ewidencja obejmuje.

5. W rubryce „Nazwa jednostki służbowej zakładającej kartę“ — należy wpisać pełną nazwę tej jednostki.

6. W rubryce „Nr porządkowy karty“ — należy wpisać Nr porządkowy karty dla tego typu samochodów w jednostce służbowej zakładającej kartę, jeżeli podległe jej jednostki służbowe nie mieszczą się na jednej karcie.

7. W rubryce pionowej „Podległe jej jednostki służbowe“ — należy podać ich pełne nazwy, a w rubryce pionowej „Siedziba jednostki podległej“ — miejscowość stanowiącą jej siedzibę.

8. W rubryce „Powiat, województwo“ — należy podać województwo, w którym pojazdy mechaniczne są rejestrowane.

9. W rubryce „Stan na 1.I...“ — należy wpisać faktyczny inwentarzowy stan ilościowy.

10. W rubryce pionowej „Stan na koniec I kw., II kw., III kw., IV kw.“ — należy wpisać do dnia 15 pierwszego miesiąca każdego kwartału faktyczny stan ilościowy pojazdów mechanicznych na ostatni dzień każdego kwartału.

Wzór S.M.32 **Wzór Nr 3**

(Str. 2)

Symbol podległej jed-nostki służbowej	Podległe jej jednostki służbowe	Siedziba jed-nostki podległej (miejscowość)	Powiat, województwo	Stan na 1.I	Stan na koniec				Stan na 1.I	Stan na koniec			
					I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
z przeniesienia													
Razem													

Wzór 67-T-51 **wzór Nr 4** (str. 1)

I

1) Karta ewidencyjna motopompy Nr ..../............

2) Firma .... 3) wielkość .... 4) rok budowy ....

5) rodzaj motopompy .... 6) środek transportu ....

7) wymiary zewnętrzne: długość .... m/m. szerokość .... m/m.

wysokość .... m/m.

8) ciężar całkowity motopompy — bez wody i paliwa .... kg.

z wodą i paliwem .... kg.

9) system chłodzenia .... 10) pojemność chłodnicy .... ltr.

II

Pompa

1) firma ....

2) typ pompy .... 3) Nr pompy ....

4) wydajność normalna .... ltr/min.

5) ilość stopni .... 6) urządzenia zasysające ....

(str. 2)

III **Silnik**

1) typ 2) Nr.

3) rodzaj .... 4) ilość cylindrów ....

5) średnica cylindra .... 6) skok ....

7) pojemność skokowa .... 8) moc ....

9) urządzenia zapłonowe ....

10) wymiar świec ....11) regulator obrotów

12) rodzaj gaźnika .... 13) paliwo

14) zbiornik paliwowy .... l.

15) zużycie na 1 g. ....

IV **Zmiany posiadacza motopompy**

od dnia	kolejny posiadacz	podstawa	miejscowość

V. **motopompa wycofana z eksploatacji**

data wycofania ....

podstawa wycofania ....

....

podpis ....

Pouczenie do wzoru Nr 4
(do § 4 pkt 2)

Wypełniając karty ewidencyjne należy podać:

w kolumnie I.

rubryka 1. — podać Nr ewidencyjny straży poż. przez Nr kolejny motopompy

„ 3. — podać wg PN/M-51OOO-M-200; M-800; M-1500; M-400

„ 5. — podać czy to jest motopompa przenośna czy umieszczona na stałe na przyczepie (nie zdejmowana)

rubryka 6. — podać czy ma przydział na samochód gaśniczy, czy posiada własny wózek lub przyczepę, czy też nie ma środka transportu

„ 9. — termosyfon, z pompką wodną itp.

w kolumnie II.

rubryka 6. — pompka mimośrodowo - obrotowa; na gazy spalinowe itp.

w kolumnie III.

rubryka 9. — iskrownik z magnesem obrotowym lub magnesem stałym

„ 11. — jest lub brak.

35

ROZKAZ

z dnia 24 listopada 1951 r.

Podaję do wiadomości „Ogólne warunki obowiązkowego ubezpieczenia członków straży pożarnych". Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przecipożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 58 z 1950 r.) obowiązkowi ubezpieczenia według podanych warunków podlegają wszyscy członkowie straży pożarnych.

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*

Zastępca Komendanta Głównego do spraw polityczno-wychowawczych: *M. Kominek*

OGÓLNE WARUNKI OBOWIĄZKOWEGO UBEZPIECZENIA CZŁONKÓW STRAŻY POŻARNYCH OD NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

zatwierdzone przez Ministerstwo Finansów pismem UP 5763/1/51 z 16.XI.51 r.

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Na podstawie niniejszych warunków ubezpieczenia Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (nazwany w skrócie PZUW) ubezpiecza członków straży pożarnych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na zasadzie art. 11 Ustawy z dn. 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 58, poz. 404).

2. Ubezpieczającym w rozumieniu niniejszych warunków ubezpieczenia jest:

a) odnośnie terenowych straży pożarnych — prezydium właściwej rady narodowej,

b) odnośnie zakładów straży pożarnych — właściwy zakład, przedsiębiorstwo lub instytucja.

3. Ubezpieczonym w rozumieniu niniejszych warunków ubezpieczenia jest każdy członek straży pożarnej bez względu na jej typ (zawodowa, ochotnicza lub obowiązkowa, terenowa lub zakładowa) oraz każdy członek Korpusu Technicznego Pożarnictwa. Ubezpieczony dalej nazywany jest strażakiem.

4. Za strażaków uważa się wszystkie te osoby które wg odnośnych przepisów Statutu Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej względnie Ustawy o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji uznane są za członków straży, w odniesieniu zaś do członków straży zawodowych — wszystkich tych, których umowa o pracę przewiduje wykonywanie czynności strażaka.

5. Członkowie Korpusu Technicznego Pożarnictwa, imiennie wykazywani, będą przyjęci do ubezpieczenia na podstawie oddzielnego wniosku.

§ 2.

Przedmiot ubezpieczenia

1. PZUW ubezpiecza strażaków oraz osoby wymienione w § 1 ust. 5 na niżej podanych warunkach od nieszczeliwych wypadków, których ubezpieczony może doznać z powodu jak również podczas wykonywania czynności wynikających z obowiązków służbowych strażaka.

2. Ubezpieczenie obejmuje również wypadki, jakich ubezpieczony dozna w bezpośredniej drodze do i ze służby, a ponadto gdy poza służbą z własnej inicjatywy udziela w nagłych wy-

padkach pomocy wchodzącej w zakres czynności strażaka.

§ 3.

Pojęcie nieszczęśliwego wypadku
Wypadki wyłączone z ubezpieczenia

1. W rozumieniu niniejszych warunków ubezpieczenia za nieszczęśliwy wypadek uważa się każde zdarzenie działające z zewnątrz w sposób nagły na ciało ubezpieczonego, w którego bezpośrednim następstwie ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał uszkodzenia zdrowia.

2. Za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zwichnięcie oraz naderwanie lub przerwanie mięśni lub ścięgien, spowodowane nagłym wytężeniem sił, oparzenie, skutki działania dymu i czadu oraz uchodzącego gazu, porażenie od pioruna lub prądu elektrycznego, odmrożenie, utonięcie, porażenie słoneczne, zakażenie krwi lub ran — jeśli zarazek dostał się do ciała w następstwie skaleczenia się w nieszczęśliwym wypadku.

3. Za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zaziębienie i skutki tych zaziębień, udary, kurcze, omdlenia, zawroty głowy, zaburzenia umysłowe, paraliże, a także zachorzenia wywołane wrażeniami psychicznymi — jeżeli wypadki te wynikły wskutek bezpośredniego udziału strażaka w akcji ratunkowej.

4. Nie uważa się za nieszczęśliwy wypadek zwykłych zachorzeń i stanów chorobowych i to nawet takich, które występują lub działają nagle jak np.: wszelkiego rodzaju choroby epidemiczne i infekcyjne, zatrucia itp. nagłe objawy chorobowe.

5. Wyłączone są z ubezpieczenia takie uszkodzenia zdrowia doznane wskutek nieszczęśliwego wypadku jak: powstanie lub pogorszenie wrzodów podudzi, żylaków i skręt kiszek lub niedrożność jelit, zapalenie wyrostka robaczkowego.

§ 4.

Czynności służbowe strażaka

1. Do czynności służbowych strażaka zalicza się wszystkie czynności wynikające z przynależności do straży pożarnej, albo w stosunku do strażaków zawodowych — z umowy o pracę, a w szczególności: wyjazdy do pożarów, gaszenie pożaru, ratunek ludzi i mienia, powrót z pożaru, wyjazdy na alarmy, wszelkie ćwiczenia strażackie, rewie, inspekcje, służbę wartowniczą, próby narzędzi, prace związane z utrzymaniem gotowości przeciwpożarowej, oględziny kominów, pieców, sygnalizacji, kranów, studni itp., dyżury w gmachach publicznych oraz asysty publiczne, podróże służbowe w sprawach strażackich odbywane na pisemne zlecenie właściwych władz przełożonych, udział w zebraniach lub zjazdach strażackich, kursach itp. z wyjątkiem udziału w zabawach strażackich. Do czynności służbowych strażaka zalicza się ponadto bezpośrednie czynności ratownicze w razie klęsk żywiołowych, runięcia budynków itp., o ile straż występuje z nakazu władz, a także czynności wynikające ze współdziałania straży z władzami państwowymi, związkami zawodowymi i organizacjami społecznymi w zakresie przewidzianym ustawą o ochronie przeciwpożarowej.

2. Do czynności strażackich członka straży pożarnej zakładowej zalicza się ponadto spełnianie czynności, mających na celu ochronę przeciwpożarową mienia przedsiębiorstwa. Ubezpieczenie nie obejmuje natomiast innych czynności, do jakich straż pożarna zakładowa mogłaby być użyta. W szczególności wyłączone są z ubezpieczenia wszelkie wypadki przy czynnościach związanych z produkcją lub utrzymywaniem ruchu przedsiębiorstwa.

§ 5.

Zakres odpowiedzialności PZUW

W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku, określonego w §§ 2, 3 i 4, przysługują następujące świadczenia:

a) dzienny zasiłek kuracyjny lub renta czasowa (§ 11),
b) zwrot kosztów leczenia i protez (§ 12),
c) renta dożywotnia lub jednorazowa odprawa inwalidzka na wypadek stałego kalectwa (§ 10),
d) jednorazowe świadczenia na wypadek śmierci (§ 9),
e) pokrycie kosztów przeszkolenia zawodowego dla inwalidów (§ 13).

§ 6.

Ograniczenie odpowiedzialności PZUW

1. W przypadku, gdy na czasową niezdolność do pracy, stałe kalectwo lub śmierć ubezpieczonego, oprócz nieszczęśliwego wypadku miały wpływ choroby lub ułomności względnie uszkodzenia cielesne, świadczenie ulega zmniejszeniu odpowiednio do stopnia tego wpływu. Świadczenie nie ulega w ogóle zmniejszeniu, jeżeli ten wpływ wynosi mniej niż 25%.

2. PZUW wolny jest od obowiązku świadczenia, jeżeli następstwa nieszczęśliwego wypadku wystąpią po upływie roku od jego wydarzenia się.

3. Z upływem roku od daty świadectwa lekarskiego, stwierdzającego, że ubezpieczony jest zdolny do pracy, nie może on zgłaszać do PZUW dalszych roszczeń; termin ten przedłuża się do lat 3-ch w wypadku przewidywanej przez lekarza w tymże świadectwie możliwości pogorszenia się stanu zdrowia ubezpieczonego.

4. PZUW może odmówić świadczenia, jeżeli ubezpieczony doznał wypadku, pełniąc służbę w stanie nietrzeźwym.

5. Jeżeli na skutek nieszczęśliwego wypadku powstanie przepuklina, odpowiedzialność PZUW ogranicza się do pokrycia kosztów pasa przepuklinowego lub kosztów operacji i do udzielenia zasiłku kuracyjnego za czas pobytu ubezpieczonego w szpitalu.

§ 7.

Wniosek Zawarcie ubezpieczenia
Początek odpowiedzialności PZUW

1. Ubezpieczenie zostaje zawarte na podstawie złożonego w PZUW wniosku, zawierającego liczbę wszystkich strażaków bez podania nazwisk ubezpieczonych.

2. Odpowiedzialność PZUW z tytułu ubezpieczenia rozpoczyna się z chwilą złożenia wniosku.

3. Ubezpieczenie obejmuje każdorazowo aktualny stan strażaków.

4. Na dowód zawarcia ubezpieczenia PZUW wystawia polisę.

§ 8.

Wysokość, wymiar i opłata składek

1. Składka ubezpieczeniowa wynosi zł 10.— rocznie za każdego ubezpieczonego. Ta sama wysokość składki obowiązuje również za pierwszy kalendarzowy rok ubezpieczenia bez względu na datę zawarcia umowy.

2. Składkę za poszczególny rok kalendarzowy wymierza PZUW wg średniego stanu liczebnego, wyprowadzonego ze stanów liczebnych strażaków w dniu 1-go każdego miesiąca. Do obliczenia tej składki ubezpieczający obowiązany jest do dn. 15 stycznia każdego roku przedłożyć PZUW zestawienie stanów liczebnych strażaków z dn. 1-go każdego miesiąca poprzedniego roku.

3. Na poczet należnej składki ubezpieczający wpłaca zaliczkę. Zaliczkę za pierwszy rok ubezpieczenia oblicza się wg stanu liczebnego podanego we wniosku, przy czym zaliczka ta płatna jest w ciągu 14-tu dni od daty doręczenia dowodu ubezpieczenia (polisy). Zaliczka za rok następny, obliczona wg średniego stanu liczebnego strażaków z roku ubiegłego (ust. 2) — po uwzględnieniu ew. zwrotu lub dopłaty składki za rok poprzedni — płatna jest w ciągu 14-tu dni po doręczeniu przez PZUW obrachunku.

§ 9.

Świadczenia na wypadek śmierci

1. W razie śmierci ubezpieczonego na skutek wypadku, PZUW wypłaca następujące jednorazowe świadczenia:

a) zasiłek pogrzebowy na pokrycie kosztów pogrzebu zmarłego w wysokości zł 3.000.—
b) odprawę wdowią w wysokości zł 10.000.—
c) odprawy sieroce po zł 5.000.—, a w przypadku gdy oboje rodzice nie żyją — po zł 7.500.—,
d) w przypadku, gdy nie ma osób uprawnionych do świadczeń, wymienionych w punktach b) i c) — odprawę dla rodziców ubezpieczonego, będących na jego utrzymaniu:
wyłączonym i całkowitym — zł 10.000.—
częściowym — „ 5.000.—
a jeśli rodzice nie żyją — odprawę dla rodzeństwa ubezpieczonego, będącego na jego wyłącznym i całkowitym utrzymaniu — po zł 5.000.—

2. Świadczenia ustalone w ust. 1 przysługują tylko w przypadku, jeśli śmierć ubezpieczonego nastąpiła najpóźniej w 2 lata po zajściu wypadku.

3. Osobami uprawnionymi do otrzymania zasiłku pogrzebowego są w kolejności: współmałżonek, dzieci, rodzice ubezpieczonego. W razie braku takich członków rodziny, zasiłek może otrzymać inny krewny lub powinowaty, jeżeli prowadził z ubezpieczonym wspólne gospodarstwo domowe, był przed jego śmiercią na jego utrzymaniu albo utrzymywał go, pielęgnował ubezpieczonego przed jego śmiercią lub zajął się jego pogrzebem, pod warunkiem, że roszczenie będzie poparte opinią ubezpieczającego. Osoba postronna, zgłaszająca roszczenie, może otrzymać w granicach zasiłku pogrzebowego, na wniosek ubezpieczającego, zwrot faktycznie poniesionych i udowodnionych kosztów pogrzebu, kosztów leczenia i innych wydatków, związanych z pielęgnowaniem ubezpieczonego w czasie jego choroby, z potrąceniem świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Jeżeli wypłata zasiłku pogrzebowego dokonana została do rąk osoby, mającej wg posiadanych przez PZUW dowodów uprawnienia do otrzymania świadczenia, PZUW wolny jest od obowiązku dalszych świadczeń, gdyby po dokonaniu wypłaty ujawniło się, że istniała osoba posiadająca równorzędne lub większe uprawnienia od osoby, której świadczenie wypłacono.

4. Odprawa wdowia przysługuje prawnemu współmałżonkowi ubezpieczonego.

5. Odprawy sieroce przysługują dzieciom zmarłego, pochodzącym zarówno ze związku małżeńskiego jak i pozamałżeńskiego. Jako uprawnionych do otrzymania odprawy sierocej uważa się również będących na wyłącznym i całkowitym utrzymaniu ubezpieczonego: pasierbów, wnuków oraz przyjęte na wychowanie dzieci, a także rodzeństwo, niezdolne do zarobkowania wskutek ułomności fizycznej lub umysłowej.

6. Świadczenia dla sierot, wnuków, rodzeństwa i dzieci, będących na wychowaniu ubezpieczonego, przysługują tylko wtedy, jeśli nie przekroczyły lat 16-tu, a ponad lat 16 tylko w przypadkach określonych w obowiązujących przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

§ 10.

Świadczenia na wypadek stałego kalectwa

1. W przypadku, jeżeli wypadek spowodował stałe kalectwo poszkodowanego, PZUW wypłaca świadczenia inwalidzkie wg następujących zasad:

a) jeśli stopień utraty zdolności do pracy wynosi 35% i więcej, poszkodowany otrzymuje rentę dożywotnią, płatną kwartalnie z góry wg następującej skali:

Stopień stałego kalectwa	Wysokość renty kwartalnej
35% — 44%	zł 350.—
45% — 59%	„ 450.—
60% — 74%	„ 600.—
75% — 99%	„ 750.—
100%	„ 900.—

ponadto w razie śmierci ubezpieczonego — płatna jest jednorazowa odprawa pośmiertna w wysokości zł 3.000.— do rąk właściwej osoby uprawnionej (§ 9 ust. 3).

b) jeśli stopień utraty zdolności do pracy jest niższy niż 35%, poszkodowany otrzymuje jednorazową odprawę inwalidzką wg następującej skali:

Stopień stałego kalectwa	Wysokość jednorazowej odprawy inwalidzkiej
0% — 4%	zł 1.000.—
5% — 9%	„ 2.000.—
10% — 19%	„ 4.000.—
20% — 29%	„ 7.000.—
30% — 34%	„ 9.000.—

2. Renta lub odprawa inwalidzka należy się po ostatecznym ustaleniu stopnia trwałej niezdolności do pracy, do czasu ustalenia tego stopnia poszkodowany otrzymuje świadczenia przewidziane w § 11 i 12.

§ 11.

Świadczenia na wypadek czasowej niezdolności do pracy

Zasiłek kuracyjny Renta czasowa

1. Jeżeli w następstwie nieszczęśliwego wypadku ubezpieczony stał się niezdolny do pracy, PZUW wypłaca zasiłek kuracyjny lub rentę czasową.

2. Zasiłek kuracyjny za każdy dzień niezdolności do pracy wynosi:

a) dla strażaków nieubezpieczonych w ubezpieczeniu społecznym przy 100%-wej niezdolności do pracy — zł 30.— Przy częściowej niezdolności do pracy PZUW wypłaca zasiłek kuracyjny odpowiednio do stopnia niezdolności do pracy. W przypadku częściowej niezdolności do pracy, mniejszej niż 25%, zasiłek kuracyjny poszkodowanemu nie przysługuje,

b) dla strażaków podlegających ubezpieczeniu społecznemu za każdy dzień niezdolności do pracy z powodu nieszczęśliwego wypadku wg orzeczenia lekarza Zakładu Lecznictwa Pracowniczego — zł 15.—

3. Prawo do zasiłku kuracyjnego wygasa z upływem roku od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku.

4. a) Jeżeli po roku od daty zajścia nieszczęśliwego wypadku okaże się, że niezdolność do pracy trwa nadal i to w stopniu od 35% wzwyż, a istnienie trwałej niezdolności do pracy nie zostało jeszcze stwierdzone lub stopień trwałej niezdolności do pracy nie mógł być jeszcze ustalony, poszkodowany otrzymuje miesięcznie z dołu czasową rentę odpowiednio do każdorazowo istniejącego stopnia niezdolności do pracy w wysokości podanej niżej:

Stopień niezdolności do pracy	Wysokość renty mies.
100%	zł 300.—
75% — 99%	„ 250.—
60% — 74%	„ 180.—
50% — 59%	„ 150.—
35% — 49%	„ 120.—

b) rentę czasową przyznaje się i oblicza każdorazowo za okres trwania niezdolności do pracy w danym stopniu,

c) wysokość renty czasowej podlega rewizji w odstępach półrocznych na podstawie wyników badań lekarskich, chyba że wg orzeczeń lekarskich ustalony będzie inny okres na dokonanie rewizji. Po upływie 2-ch lat od ukończenia leczenia — rewizja wysokości renty jest niedopuszczalna i renta czasowa staje się rentą stałą (§ 10), obliczoną przy ostatnio ustalonym stopniu niezdolności do pracy,

d) prawo do renty czasowej wygasa automatycznie z końcem tego miesiąca, w którym poszkodowany zmarł lub w którym stopień niezdolności do pracy ustalony został na mniej niż 35%, lub w którym ustalony został stopień trwałej niezdolności do pracy.

§ 12.

Koszty leczenia Protezowanie

1. Zwrot kosztów leczenia (ust. 2) i protezowania (ust. 3) przysługuje tylko strażakom nie podlegającym ubezpieczeniu społecznemu.

2. W przypadku, jeśli leczenie odniesionych uszkodzeń wymagało pobytu w szpitalu, PZUW zwraca udowodnione koszty leczenia.

3. Jeśli leczenie następstw wypadku wymagało dłuższej domowej opieki lekarskiej, a udowodnione i uznane przez PZUW koszty leczenia przekroczyły w poszczególnych miesiącach 1/2 sumy dziennych zasiłków kuracyjnych, pobranych w czasie leczenia, PZUW zwraca różnicę

między tymi kosztami a 1/2 sumy pobranych zasiłków kuracyjnych.

4. Zwrot kosztów leczenia obejmuje koszty przejazdów (wg obowiązujących norm) i pobytu ubezpieczonego w szpitalu, operacyj i opatrunków, porad lekarskich oraz środków opatrunkowych i lekarstw.

5. Po upływie jednego roku od wypadku, z którym to terminem ustaje prawo do otrzymywania przez ubezpieczonego zasiłku kuracyjnego, PZUW pokrywa koszty niezbędnego leczenia.

6. PZUW pokrywa koszty protez lub specjalnych środków ochronnych (bandaży, okularów itp.), jeżeli zostanie stwierdzone przez lekarza, że zastosowanie ich zmniejszy niezdolność do pracy.

§ 13.

Przeszkolenie zawodowe

Poza świadczeniami, wymienionymi w §§ 10 — 12, PZUW pokrywa koszty przeszkolenia zawodowego inwalidów w przypadkach skierowania ich do państwowych ośrodków przeszkolenia zawodowego — do sumy zł 6.000.—

§ 15.

Łączenie świadczeń

1. Zasiłek pogrzebowy wypłaca się niezależnie od innych świadczeń.

2. Wypłata świadczeń za stałe kalectwo lub śmierć ubezpieczonego nie wyklucza prawa do otrzymania zasiłku kuracyjnego lub renty czasowej za okres poprzedzający oraz zwrotu kosztów leczenia.

3. Po wypłaceniu jednorazowej odprawy z tytułu stałego kalectwa (§ 10) PZUW obowiązany jest tylko do świadczeń przewidzianych w § 12 ust. 6 i w § 13.

§ 15

Postępowanie po zajściu nieszczęśliwego wypadku
Obowiązki straży pożarnej, ubezpieczającego i ubezpieczonego

1. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku, określonego w §§ 2, 3 i 4, komenda straży powinna niezwłocznie powiadomić o tym ubezpieczającego, podając ściśle okoliczności, w jakich nastąpił wypadek i wskazując jego świadków. Ubezpieczający obowiązany jest skierować poszkodowanego do lekarza w celu określenia rodzaju obrażenia i po uzyskaniu wstępnego zaświadczenia, przesłać do PZUW niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu dni 7-miu od daty zajścia wypadku, zawiadomienie o wypadku z załączeniem uzyskanego świadectwa lekarskiego. W zawiadomieniu o wypadku należy podać nazwisko i imię poszkodowanego, czas, miejsce i zwięźle okoliczności wypadku (przyczynę wypadku). PZUW przesyła odpowiedni formularz, który należy ściśle i zgodnie z rzeczywistością wypełnić, udzialając odpowiedzi na wszystkie pytania.

2. Jeżeli wypadek powoduje utratę zdolności do pracy na czas dłuższy niż dni 7, wówczas poszkodowany powinien pozostawać przez cały okres choroby pod opieką lekarską, a o stanie jego zdrowia należy nadsyłać do PZUW zaświadczenia lekarskie w okresach co najmniej 1 miesięcznych.

3. W przypadku, gdy poszkodowany przebywa w szpitalu, należy nadesłać zaświadczenie szpitala, stwierdzające, jak długo chory leczy się w szpitalu.

4. Strażacy, którzy podlegają ubezpieczeniu społecznemu, korzystają z pomocy leczniczej i zasiłków z tego ubezpieczenia. Przy zawiadomieniu o wypadku należy przesłać do PZUW zaświadczenie Zakładu Lecznictwa Pracowniczego o okresie trwania niezdolności spowodowanej wypadkiem.

5. Ubezpieczony jest obowiązany:

a) niezwłocznie zgłosić Straży lub ubezpieczającemu każdy nieszczęśliwy wypadek doznany w związku z wykonywaniem czynności służbowych strażaka,

b) niezwłocznie, a najpóźniej 4-go dnia po wypadku, poddać się opiece lekarskiej,

c) na żądanie i na koszt PZUW poddać się badaniu lekarskiemu przez wyznaczonych przez PZUW lekarzy,

d) przestrzegać zarządzeń opieki lekarskiej w sprawach leczenia i jeśli to zostanie uznane za konieczne, poddać się leczeniu lub obserwacji klinicznej,

e) upoważnić lekarzy, u których poszkodowany pozostaje w leczeniu, do udzielenia PZUW wywiadów o stanie jego zdrowia,

f) przedłożyć orzeczenie rentowe właściwej instytucji — jeśli wypadek spowodował stałe kalectwo, a ubezpieczony podlega ubezpieczeniu społecznemu.

§ 16.

Utrata prawa do świadczeń

1. PZUW może odmówić lub zmniejszyć świadczenie, jeśli:

a) niedopełnienie któregokolwiek z obowiązków wymienionych w § 15 nastąpiło z winy straży pożarnej, ubezpieczającego, lub ubezpieczonego i miało istotny wpływ na ustalenie wypadku lub wysokości świadczenia,

b) ubezpieczający pomimo wezwania go przez PZUW do nadesłania wyjaśnień lub dokumentów i zwrócenia uwagi na skutki praw-

ne, nie dostarczy ich w terminie 3 miesięcy od daty otrzymania wezwania.

§ 17.

Uznanie roszczenia przez PZUW
Prawo do skargi

1. Po zgłoszeniu roszczenia i po złożeniu dowodów wymaganych do wypłaty świadczenia — PZUW powinien oświadczyć, czy i w jakim stopniu uznaje zgłoszone roszczenia i to najpóźniej:

a) w ciągu 1-go miesiąca — jeśli roszczenie dotyczy świadczeń z tytułu zasiłku kuracyjnego, renty czasowej, kosztów leczenia oraz świadczeń z powodu śmierci ubezpieczonego,

b) w ciągu 3-ch miesięcy — jeśli roszczenie dotyczy świadczeń z tytułu stałego kalectwa.

2. Spory dotyczące związku przyczynowego uszkodzenia zdrowia z nieszczęśliwym wypadkiem oraz stopnia uszkodzenia zdrowia i czasu trwania niezdolności do pracy rozstrzyga Komisja Lekarska (§ 18). Rozstrzygnięcie innych punktów spornych należy do sądów powszechnych lub komisji arbitrażowych (§ 22).

3. Jeżeli ubezpieczający, ubezpieczony lub uprawniony do otrzymania świadczeń w ciągu 6-ciu miesięcy od daty wysłania listem poleconym decyzji PZUW, nie zażądał zwołania Komisji Lekarskiej lub nie zaskarżył sądownie decyzji PZUW, to decyzja ta jest ostateczna.

§ 18.

Komisja Lekarska

1. Komisja lekarska składa się z 2-ch lekarzy, z których jednego wybiera PZUW, drugiego zaś ubezpieczony.

2. Po ustaleniu składu Komisji PZUW przesyła jej akta danej sprawy. Strony powinny być powiadomione o terminie wyznaczonego posiedzenia co najmniej na tydzień naprzód. Komisja ma prawo zwrócić się do każdej ze stron o dodatkowe wyjaśnienie stanu faktycznego.

3. Komisja wydaje swe orzeczenie na podstawie istniejącego materiału dowodowego. Na żądanie każdej ze stron, jak i samej Komisji, ubezpieczony powinien być zbadany i wysłuchany w czasie posiedzenia Komisji. Jeżeli ubezpieczony nie stawi się na wezwanie, Komisja może zarządzić przesłuchanie i badanie w miejscu jego zamieszkania przez specjalnie delegowanego lekarza.

4. Orzeczenie Komisji jest wiążące dla obu stron. Orzeczenie to winno być podane do wiadomości ubezpieczającego listem poleconym w ciągu 14 dni od daty doręczenia do PZUW.

5. Jeżeli między wybranymi członkami Komisji nie dojdzie do porozumienia i uzgodnienia stanowiska, Komisja wybiera trzeciego lekarza rzeczoznawcę jako rozjemcę. Jeżeli członkowie Komisji nie uzgodnili osoby rozjemcy, wówczas mianuje go właściwe Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Wydział Zdrowia. Rozjemca rozstrzyga tylko sprawy, których nie zdołali uzgodnić członkowie Komisji.

6. Orzeczenie Komisji jak i orzeczenie rozjemcy jest ostateczne i wiążące obie strony.

7. Koszty Komisji pokrywa PZUW, w przypadku jednak, kiedy zapadnie decyzja na niekorzyść ubezpieczonego, jest on obowiązany zwrócić PZUW te koszty, najwyżej jednak do sumy zł 200.—

§ 19.

Ustalenie stopnia i czasu trwania niezdolności do pracy

1. Ustalenie stopnia i czasu trwania niezdolności do pracy następuje na podstawie dostarczonych dowodów, o których mowa w § 15, oraz wyników badań lekarskich.

2. Odnośnie osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu miarodajne dla oceny stopnia i czasu trwania czasowej niezdolności do pracy jest:

a) orzeczenie Zakładu Lecznictwa Pracowniczego, stwierdzającego fakt zwolnienia ubezpieczonego z pracy z powodu nieszczęśliwego wypadku,

b) orzeczenie rentowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — jeśli poszkodowany otrzymuje rentę wypadkową,

odnośnie pozostałych strażaków — przy ocenie czasowej niezdolności do pracy uwględnia się wykonywany zawód i czynności ubezpieczonego w tym zawodzie.

3. Stopień stałego kalectwa ustala PZUW z uwzględnieniem zasad stosowanych w ubezpieczeniu społecznym. W przypadku jednak, gdy odnośnie ustalenia stopnia stałego kalectwa może zajść jeszcze zmiana, ustalenie tego stopnia następuje dopiero na podstawie wyników końcowego badania.

4. Od ustalonego w ust. 2 i 3 stopnia niezdolności do pracy potrąca się stopień niezdolności do pracy wskutek ewent. istniejących przed wypadkiem chorób i kalectwa (§ 6).

§ 20.

Wypłata świadczeń

1. Wypłata świadczeń następuje w ciągu 14 dni po ustaleniu świadczenia wg zasad §§ 17 — 19.

2. Wypłata świadczeń z tytułu zasiłku kuracyjnego lub renty czasowej — po uznaniu tych roszczeń przez PZUW — następuje z dołu za każdy miesiąc po dostarczeniu odpowiednich dowodów. Wyrównanie ewent. różnicy między poniesionymi kosztami leczenia o 1/2 sumy zasiłku kuracyjnego (§ 12) oraz renty czasowej następuje w odstępach miesięcznych.

3. Wypłata świadczeń, z wyjątkiem świadczeń rentowych, następuje do rąk ubezpieczającego, który wypłaca je osobom uprawnionym bądź — jeśli ubezpieczający wyrazi na to zgodę — do rąk ubezpieczonego.

4. Jednorazowe świadczenia należne osobom niepełnoletnim lub umysłowo upośledzonym powinny być wypłacone do rąk ubezpieczającego. Ubezpieczający powinien zapewnić zużytkowanie świadczenia w sposób najbardziej celowy dla uprawnionego.

§ 21.

Obowiązki ubezpieczającego

1. Ubezpieczający lub inny organ uprawniony do reprezentowania ubezpieczonego, niezależnie od obowiązków wynikających z innych przepisów niniejszych warunków, obowiązany jest ponadto:
a) poinformować strażaków o obowiązujących przepisach,
b) dostarczyć PZUW wszelkie wiadomości dotyczące wypadku i osoby poszkodowanej,
c) dostarczyć PZUW wszelkie wymagane świadectwa, dowody, dokumenty itp.,
d) wypłacać komu należy przekazane przez PZUW świadczenia,
e) zapewnić doraźną pomoc lekarską poszkodowanemu,
f) prowadzić prawidłową i stale aktualną ewidencję strażaków podlegających ubezpieczeniu i udostępnić PZUW wgląd do tej ewidencji, w celu umożliwienia kontroli wymiaru właściwej składki i ustalenia uprawnień do świadczenia osób zgłaszających roszczenia.

2. PZUW nie odpowiada wobec poszkodowanego lub jego rodziny za skutki wynikłe z niedopełnienia, z winy ubezpieczającego, obowiązków i formalności przewidzianych w warunkach ubezpieczenia.

§ 22.

Właściwość Sądu

Spory wynikające ze stosunku ubezpieczenia zawartego na podstawie niniejszych ogólnych warunków, mogą być wnoszone do Sądu lub Komisji Arbitrażowej, właściwych dla miejsca zamieszkania osoby wnoszącej roszczenia. Spory z ubezpieczającym rozstrzyga Komisja Arbitrażowa, a spory z ubezpieczonym lub uprawnionym do otrzymania świadczeń — rozstrzyga sąd.

§ 23.

Przepisy końcowe

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzą w życie od dnia 1 stycznia 1952 r.

2. Ubezpieczenia zawarte przed dniem 1 stycznia 1952 r. przedłużają się automatycznie na rok następny z zastosowaniem niniejszych warunków.

36

ROZKAZ

z dnia 10 listopada 1951 r.

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego Komend Straży Pożarnych, Szkół Pożarniczych oraz terenowych straży pożarnych „Instrukcję o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych".

Komendant Główny: *B. Chmura-Łazarski*

Zastępca Komendanta Głównego do spraw politycznо-wychowawczych: *M. Kominek*

INSTRUKCJA

o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych

§ 1.

Zgodnie z postanowieniem art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 6 poz. 51), do współdziałania z władzami państwowymi, związkami zawodowymi oraz organizacjami społecznymi w zakresie wychowania fizycznego powołane są Straże Pożarne.

Stworzenie najpomyślniejszych warunków upowszechnienia kultury fizycznej oraz podniesienia poziomu ideowego i wychowawczego ruchu sportowego jako ważnych czynników wychowania młodzieży, wszechstronnego rozwoju mas pracujących i przygotowania ich do wydajnej pracy i obrony Ludowej Ojczyzny, a nabycie przez członków Straży Pożarnych sprawności fizycznej z racji zadań i obowiązków, jakie na Straże Pożarne są nakładane, to zadania wychowania fizycznego w Strażach Pożarnych.

Wychowanie fizyczne stwarza dla każdego strażaka najlepsze warunki do władania sprzętem, wykorzystania i opanowania go, czyni strażaka odpornym i odważnym, szybkim i wytrwałym, uczy wreszcie najłatwiej zbiorowego i zgodnego działania, tak potrzebnego przy akcjach gaśniczych Straży Pożarnych.

§ 2.

Zgodnie z ustawą o organizcji spraw kultury fizycznej i sportu z dnia 30.XII.1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 65 pz. 526), państwowym organem planowania, kierownictwa i kontroli całokształtu spraw kultury fizycznej i sportu jest Główny Komitet Kultury Fizycznej, a w ramach administracyjnego podziału Państwa, podległe jemu, wojewódzkie, powiatowe i miejskie Komitety Kultury Fizycznej.

§ 3.

Akcję kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych prowadzą wszystkie jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej tj.:

a) Komenda Główna Straży Pożarnych
b) Komendy Wojewódzkie Straży Pożarnych
c) Komendy Powiatowe Straży Pożarnych
d) C.O.S.P. i Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze
e) Straże Pożarne Zawodowe, Ochotnicze i Obowiązkowe działające na terenach miejskich i wiejskich —

w ścisłej łączności z Wojewódzkimi, Powiatowymi Komitetami Kultury Fizycznej, z radami okręgowymi Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo“ oraz Ludowych Zespołów Sportowych na terenie wsi.

§ 4.

Zadaniem Komendy Głównej Straży Pożarnych w tej pracy jest ogólne kierownictwo akcją kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych, ustalanie wytycznych w zakresie organizacji i programu wychowania fizycznego w Strażach Pożarnych, Wojewódzkich Szkołach Pożarniczych i COSP w porozumieniu z Głównym Komitetem Kultury Fizycznej, Rady Głównej Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo“ i Ludowych Zespołów Sportowych oraz nadzór nad realizacją tych wytycznych w terenie.

§ 5.

Do zadań wojewódzkich i powiatowych Komend Straży Pożarnych należy:

a) kierownictwo pracami w zakresie organizacji kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych na terenie województwa lub powiatu,
b) opracowanie i wydanie wytycznych i programów w zakresie kultury fizycznej i sportu dla podległych Komend Straży Pożarnych w oparciu o wytyczne i programy zawarte w Instrukcjach Komendy Głównej,
c) opracowanie szczegółowego planu masowego uprawiania kultury fizycznej i sportu oraz prac propagandowo-uświadamiających o konieczności i znaczeniu wychowania fizycznego w Strażach Pożarnych,
d) koordynacja prac dotyczących kultury fizycznej i sportu w Strażach Pożarnych z Wojewódzkimi, Powiatowymi i Miejskimi Komitetami Kultury Fizycznej oraz Radami Okręgowymi Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo“ i Ludowych Zespołów Sportowych,
e) organizowanie imprez sportowych dla podległych Straży Pożarnych oraz przypilnowanie brania udziału członków Straży Pożarnych w imprezach masowych, urządzanych przez organa kultury fizycznej na terenie województwa lub powiatu,
f) dokładna sprawozdawczość połączona z analizą wykonywanych prac w tym zakresie i wnioskami na przyszłość.

§ 6.

Do zadań Centralnej Oficerskiej i Wojewódzkich Szkół Pożarniczych należy:

a) rozwój fizyczny kursistów przez wprowadzenie i prowadzenie zajęć obowiązkowych z zakresu wychowania fizycznego, przez obowiązkowe ćwiczenia gimnastyczne i uprawianie dyscyplin sportu,
b) organizowanie i przeprowadzanie ćwiczeń ogólnego przygotowania i prób dla kursistów na odznakę SPO,
c) przy kursach półrocznych lub rocznych organizowanie na terenie szkół podstawowych Kół Sportowych po linii Z.S. „Ogniwo“.

§ 7.

Do zadań terenowych Straży Pożarnych na terenie miasta należy:

a) rozwój fizyczny pracowników Straży Pożarnych przez wprowadzenie i prowadzenie zajęć obowiązkowych z zakresu wychowania fizycznego i sportu w ramach tygodniowych programów zajęć Straży Pożarnych,
b) organizowanie Kół Sportowych przy Strażach Pożarnych po linii ZS „Ogniwo“, w ścisłym kontakcie z Radą Okręgową tego Zrzeszenia,
c) organizowanie ćwiczeń ogólnego przygotowania i prób dla członków Straży Pożarnych i Kół Sportowych Straży Pożarnych na odznakę „Sprawny do Pracy i Obrony“ w porozumieniu z organizacjami uprawnionymi, zgodnie z Regulaminem tej odznaki, do organizacji i nadzoru,
d) dokładna i terminowa sprawozdawczość z dokonanych prac wraz z wnioskami.

§ 8.

Do zadań Ochotniczych Straży Pożarnych na terenach gromad wiejskich należy:

a) rozwój fizyczny członków OSP przez wprowadzenie i prowadzenie zajęć z zakresu wychowania fizycznego do programów zajęć i ćwiczeń Ochotniczych Straży Pożarnych,
b) udział członków OSP w Ludowych Zespołach Sportowych oraz udzielanie pomocy tym Zespołom w organizowaniu, urzą-

dzaniu imprez sportowych, budowie boisk i urządzeń sportowych,

c) organizowanie w porozumieniu z Ludowymi Zespołami Sportowymi ćwiczeń ogólnego przygotowania z zdawaniem prób na odznakę „Sprawny do Pracy i Obrony",

d) propagowanie kultury fizycznej i sportu wśród ludności wiejskiej.

§ 9.

W celu właściwego i terminowego wykonania zakreślonych zadań z zakresu wychowania fizycznego, konieczne jest zorganizowanie i przygotowanie pod względem fachowym i politycznym odpowiednich kadr, które będą mogły prowadzić powyższą akcję w Komendach Wojewódzkich, Powiatowych i terenowych Komendach Straży Pożarnych.

Przygotowanie fachowe kadr powinno być osiągnięte na kursach instruktażowych i przodowników W.F. organizowanych przez Komitety Kultury Fizycznej.

§ 10.

Pracami akcji wychowania fizycznego i sportu w zrozumieniu niniejszej instrukcji będą dążenia mające na celu wszechstronny rozwój fizyczny członków Straży Pożarnych, uzyskanie wysokiej sprawności fizycznej potrzebnej przy wypełnianiu zadań i obowiązków nałożonych na Straże Pożarne.

Środkami do uzyskania wysokiej sprawności fizycznej wśród członków Straży Pożarnych będą:

a) zdobywanie odznaki „Sprawny do Pracy i Obrony",

b) stosowanie ćwiczeń gimnastycznych jako zajęć obowiązkowych,

c) uprawianie odpowiednich dyscyplin sportu.

Wszystkie te środki będzie można stosować w zależności od posiadanego sprzętu, możliwości budowy urządzeń i boisk sportowych w oparciu o Koła Sportowe, Zrzeszenie Sportowe „Ogniwo" i Ludowe Zespoły Sportowe.

§ 11.

Całość prac z zakresu kultury fizycznej we wszystkich okresach i na wszystkich etapach powinna poprzedzać masowa, propagandowo-uświadamiająca praca, odnośnie roli i zadań kultury fizycznej i sportu w Polsce Ludowej, a w szczególności:

a) rola i zadania odznaki SPO — jako wyrazu osiągniętej sprawności fizycznej i powszechnego wychowania fizycznego,

b) zadania wychowania fizycznego w Strażach Pożarnych,

c) cele i zadania Koła Sportowego jako podstawowego ogniwa kultury fizycznej,

d) rola uprawiania poszczególnych dyscyplin sportu jako przyjemnej i pożytecznej rozrywki.

§ 12.

Przy organizowaniu i przeprowadzaniu zagadnień kultury fizycznej należy korzystać z przepisów o akcji kultury fizycznej i sportu zawartych w:

a) ustawie z dnia 26.II.1948 r. o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego oraz organizacji spraw kultury fizycznej i sportu (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 90).

b) ustawie z dnia 30.XII.1949 r. o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 526),

c) regulaminie Koła Sportowego — wydanego osobną Instrukcją Komendy Głównej Straży Pożarnych,

d) regulaminie odznaki „Sprawny do Pracy i Obrony" — wydawnictwo Głównego Komitetu Kultury Fizycznej,

e) wydawnictwach fachowych z zakresu W.F. i sportu — ukazujących się nakładem Głównego Komitetu Kultury Fizycznej.

Prace związane z zagadnieniami Kultury Fizycznej należy prowadzić we wszystkich Strażach Pożarnych w oparciu o wytyczne i w porozumieniu z wojewódzkimi, powiatowymi i miejskimi Komitetami Kultury Fizycznej.

Straże Pożarne Zawodowe i Ochotnicze w miastach muszą prowadzić te prace także w porozumieniu z Radami Okręgowymi Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo", Ochotnicze Straże Pożarne w gromadach wiejskich — w porozumieniu z Ludowymi Zespołami Sportowymi.

§ 13.

W celu zaopatrzenia się w sprzęt sportowy i urządzenia sportowe należy postępować następująco:

a) Komendy Zawodowych Straży Pożarnych powinny się zaopatrzyć w niezbędny sprzęt sportowy, przewidując w budżetach na rok 1952 odpowiednie kwoty.

b) Koła Sportowe przy Strażach Pożarnych powinny zaopatrywać się zgodnie z Regulaminem Koła, albo zaopatrywane będą przez Rady Okręgowe Z.S. „Ogniwo" lub Ludowe Zespoły Sportowe,

c) Centralna Oficerska i Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze w sprawie zaopatrzenia w sprzęt sportowy nadeślą umotywowane wnioski — z podaniem źródła zakupu — do Komendy Głównej Straży Pożarnych, w celu uruchomienia odpowiednich kredytów na zakup sprzętu sportowego.

§ 14.

Koła Sportowe przy Zawodowych i Ochotniczych Strażach Pożarnych na terenie miast, będą mogły korzystać ze sprzętu i wszystkich urządzeń sportowych Zrzeszenia Sportowego „Ogniwo" co zostało uzgodnione z Radą Główną tego Zrzeszenia.

Komendy terenowych Straży pożarnych powinny dołożyć starań, ażeby wybudować boiska i urządzenia sportowe, które nie wymagają specjalnego nakładu pieniężnego i z uwagi na prostotę będą mogły być wykonane systemem gospodarczym jak np. boiska do siatkówki, koszykówki, skocznie, rzutnie, stoły do tenisa stołowego itp.

Redakcja i Administracja: Komenda Główna Straży Pożarnych. Warszawa, ul. Słowackiego 52/54.

SZG-1. Zam. 1879. Nakł. 3000. Druk rozp. 24/I—uk. 26/I.52 r.—3-B-11035, druk sat. 60 g. VII kl.